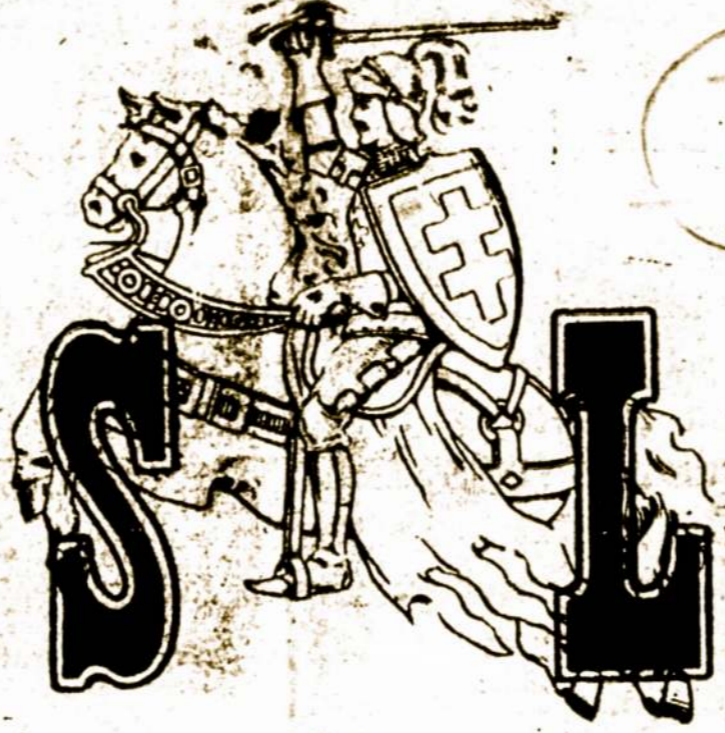

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 1

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 1 d. Sausio (January), 1925 m.

KAINA 5 CENTAL.

Vol. XI.

ALBANIJOS REVOLIUCIJONIERIAI PASKELBĖ SAVO VALDŽIA.

Albanijos ministerių gabinetas pabėgo į Rymą. Kalėdų eglaitės pagimdytame gaisre sudegė 36 žmonės. Pirmutinės vestuvės su popiežiaus palaiminimu. Rusijoje rengiamasi ne kovot su religijomis. Dvi moters ne pasidalina vaiku. Virginijos valstijoje dideli tvanai Sudegė 100 metų senele. Chicagoj šalčiausios kalėdos.

ALBANIJOS REVOLIUCIJONIERIŲ VALDŽIA.

London, Anglijoje. Čia gauta žinios, jog Albanijos revoliucijonieriai paveržė Tiraną ir Skutari, ir Tiranoj paskelbė savo valdžią, kurios priešakyje stoji ekspriemeris Zogu. Zogu išleido proklamaciją, kurioje kviečia grįst ir užimt valdžioje vietas visus tuos ministereis, kurie dėl valdžios persekiojimų buvo pasislėpę, ar išbėgioję į užrubežius. Lojalistų kariūmenės vadas generolas Bairam Tzur ginasi nuo revoliucijonierių armijos, vienok jis stumiamas kaskart vis toliau ir vargiai jam parsieis laimėt.

VISI MINISTERIA PAGĖGO RYMAN.

Belgrad Jugoslavijoje Albanijos priemeris, vyskupas Fan Noli, matydamas pavojų iš revoliucijonierių pusės, su visais savo ministereis pabėgo Ryman, palikęs priesakymą generolui Tzurui ginti iki paskutinųjų. Apie paprastus ministereis dar nėra žinios, galbut jie laimingai išbėgo per rubežius, vienok priemeris Noli tapo sulaikytas kelionėje prie Valon, kur jo šalininkai jį perkalbėjo pasilikti ir iš čia paskelbt Valonos atskiri valstybę. Dabar prie Valona renkasi visos kariūmenės spēkos, idant atlaikyt miestą nuo puolimo ir priemerui padėt paskelbt naują valstybę.

KALEDŲ EGLAITES PA GIMDYTAS GAISRAS.

Hobart, Okla. Kiowa apskirtyje, netoli Oklahome City, mokykloje surengt kalėdų vakaras, kurio progama išsklausyt prisirinkę žmonių iš visos aplinkės. Pusėje trečios valandos ryto, nuo kalėdų eglaitės nupuolė deganti žvakė, ką greitai nepastebėjus kilo gaisras, kuris greitai išsiplatino visoje mokykloje. Publikai gelbstintis per duris, kurių buvo tik vienos, sudegė ir susigrudime mirtinai sumindžiota žuvo trisdešimt šeši žmonės, daugumoje nemečiai vaikai.

VESTUVĖS SU POPIEŽIAUS PALAIMINIMU.

Whitinsville, N. Y. Švento Patriciaus bažnyčioj atsibuvo sutuoktuvės Katrės Walsh su Jonu Spillane, tik vestuvės buvo nepaprastos,

nes jaunavedžiams buvo suteiktas popiežiaus Pijaus XI palaiminimas, kurį jis telegrafu atsiuntė sutuoktusių ceremonijas atliekantiam kunigui Phelan.

Kunigas užbaigęs ceremonijas, perskaitė telegramą ir tuomet palaiminimas suteikta. Tai pirmas atsitikimas istorijoje, kad popiežius savo palaiminimus siuntinėja telegrafu.

ORLAIVIS SU LIGONIAIS NUPUOLĖ Į JURES.

Norfolk, Va. Tris laivyno vyrai ir vienas civiliskas, tapo užmuštais, kuomet orlaivis ligonių nešiojimui, parlėkęs su vienu ligoniu, nupuolė į jures ties Hampton laivų stovykla, visai arti savo stoties. Orlaiviu iš pietinės Karolinos buvo nešamas ligonis, skirtas Norfolk'o ligonbutin, kad gydžius jį iš plaučių uždegimo, ir čia pat jis žuvo kartu su orlaivio prižiurėtojais. Apart žuvusių dar keliatas likosi sužeistais.

NEMATO NAUDOS IS ANTIRELIGIŠKUMO.

Moskva, Rusijoje. Komunistų partijos išpildančiojo komiteto naris Grigorius Zinoviev, komiteto susirinkime pažymėjo, jog pertoli neucita su antireligiškumu ir tas ateityje gali labai atsiliespt ant valstybės. Jo nuomone, antireligiškumas privalo but skiepijamas tarpe žmonių tik su pagalba mokslo, bet kuomet praktikuojama tik išjuokimas religijų ir jų ritualų, tas nieko negali duot, kadangi žmonių didžiama yra bemoksliai, o iš tokių išsivystęs ateizmas, yra pragaištingas.

DVI MOTERS NEPASIDALINA VAIKU.

Allentown, Pa. Prieš policijos viršininką Barnhart atsistojo dvi moters, viena į kitą šnaiuojančios ir tikrinančios, jog pustrėčių metų vaikams jom priklauso. Mat iš Camden atvažiauvus čia R. Steimlingienė, gatvėje pasitiko vietinę M. Silknitterienę, besivedančią vaiką, kurį ji tuojaus pažino kaip savo ir ne laukus nieko, jį nusitvėręs pradėjo traukti prie savęs, gi Silknitterienė neduot, ir iš to kilo vaidai, kuriuos pertraukė įsimeišęs policistas, kuris abi jas su vaiku nusivedė nuovadon.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

“Amerikos Lietuvio” skaitytojams sandarbininkams ir visiems rėmėjams

Linki “Amerikos Lietuvio” Redakcija ir Administracija.

Čia Steimlingienė tikrina, jog prieš 6 mėnesius jai važiuojant automobiliu ir auginant susimušus, vaikas kasžinkur dingo, gi Silknitterienė tikrina, jog ji vaiką pagimdė ir tas yra jos. Kaip dalykas užsibaigs, dar nežinia.

DVEJŲ SESERŲ BYLA UŽ VAIKĄ.

Vilnius, okupuota Lietuva. Netoli Vilniaus, kaime G. gyvenė dvi seserys žydės; viena jų buvo tekėjus ir neturėjo vaikų, antra buvo netekėjus ir nešė. Artinančės pagimdyt, abi jos susitarė, jog gimęs vaikas perėis tekėjusios nuosavybėn. Pastaroji nuvažiavo Vilniun ir pasidavė ligonbutin, kur vaikui gimus, jo motina užsirekoradro tekėjusios savo sesers vardu, pasveikus namo pargrįžo ir vaiką atidavė savo seserei. Laikui bėgant, tikroji vaiko motina ištekėjo, gi jos sesuo likosi našle. Dabar vaiko motina užsigeidė vaiką atimt iš savo sesers, gi ana užsispyrė ne duot. Kilo tarpe jų vaidai, kuriuos žirist negalint, abi susitarė pasiduot rabino teismui. Nuvažiavo abi į Vilnių ir nuėję pas rabiną, išsakojø jam viską. Rabinas išklausęs, pamatstė ir išdavė šioj nuosprendį: “Jeigu tikroji motina išsžadėjo savo vaiko, tai ji negali vadintis jo motina, nes progai pasitaikius, ji ir vėl jø išsžadės. Gi netikroji motina, jei ji ne savo vaiką auginė kaip tikra motina, tad ji jį ir toliau turės kaip savo vaiką, ir todėl šiai pastarajai vaikas priklauso”.

SUDEGĖ ŠIMTO METŲ SENELE.

Philadelphia, Pa. Šimto metų senele, Elzė Salvatore, gyvenė pati viena antrame aukšte. Aną dieną apatiniamė namų augstė kilo gaisras, kuris apėmė visą triubą. Pašaukti gaisrininkai puolėsi vidun pirmiausia senele išgelbėt, bet išveržus jos kambariuosna, atrasta ją su lova jau sudegus. Iš to sprėndžiama, jog ji dėl kokios nesuprantamos priežasties pati, tyčia padegė savo lovą, idant susideginus, gi gaisras paskui nuo jos lovos gavosi apatinin gyveniamn.

DIDELI TVANAI VIRGINIJOS VALSTIJOJE.

Abdingdon, Va. Kalėdų dienoje, kada žmonės buvo užimti linksmybėmis, sugriuvo siena tvenkinio Hols-ton upėje, ir pasileidęs vanduo greitai užlėjo visas ly-

vidurmesčio centre šaltis siekė iki šešių žemiau zero, gi miesto pakraščiuose buvo iki penkiolikai. Minnesotoj, Michigane, Wiskonsine ir kitose kaimyniškose valstijose buvo iki zero, bet užtai Colorado valstijoje temperatūra nupuolus buvo iki 62 laipsnių žemiau zero. Tokių šalčių čia nebuvo nuo 52 metų. Abelnai daug žmonių atšalo tulas kuno dalis, daugelis susirgo pneumonija, bet daugiausia tai dėl slidumų puldinėdami susižėidė.

KALTINA UŽ POSUNIO UŽNUODIJIMĄ.

Columbia, Missouri. New York'o policijai pareikalavus, čia tapo suimta ir kalėjiman įmesta Elena Ensinger, kaltinama už pasiuntimą New Yorkan savo posuniui, šėšių metų vaikui, kalėdinųjų dovanų, skrynelės užnuodintų saldainių, kurių vaikas užvalges, pateko konvulsijoms. New York'o policija ištyrė saldainius ir atrado juose nuodus. Kaltinamoji ginasi ir teisinasi nieko nežinėjusi apie saldainių nuodingumą. Jos posunis, kuris nuo tulo laiko gyvenė pas Ensigenės seseraitę, numirė.

DIDELĖ EKSPLOZIJA LAIVŲ PRIEPLAUKOJE.

Tokio, Japonijoje. Hokaido salos prieplaukoje eksplodavo pervažos laivas, užkrautas paraku. Nuo eksplozijos kilo gaisras, kuris sunaikino daugelį triubų pačioje saloje, gi prieplaukoje užniūšė kelioliką žmonių iš tarpo į laivus susirinkusių pasaziery. Beto dar keli šimtai žmonių prieplaukoje sužeista mirtinai, ir didesnė jų pusė turės mirt. Tokios nelaimės labai retai kada prieplaukose pasitaiko.

ARESTUOJA UŽ REIKALAVIMĄ AUTONOMIJOS.

Belgrad, Jugoslavijoje. Vidaus reikalų ministeriui paliopus, tapo areštuoti parlamento nariai kroatai: S. Radić, dr. Maček, Vive ir keliatas kitų, kurie parlamente pareikalavo kroatams suteikt autonomiją. Karalius ir jo žmona iškeliavo į Parizų, gi parlamentas išsikirstęs šventėms, tad nežinia kaip visas dalykas pasibaigs, bet tikimasi, jog valdžia susidurs su dideliais kėblūmais dėl šių areštų, kadangi kroatai autonomijos reikalauja ne juokais.

VYSKUPAS ATSAUKĖ KAPELIONĄ.

Atlanta, Ga. Ikišiol valdiškame kalėjime buvo laikomas katalikų kapelionu kunigas T. Haiden, bet kokiu ten budu jis įpainiota emime nuo kalinių kyšių. Jį ta reikalą įsikisė valdžia ir užvedė tyrinėjimus, gi “Grand Jury” sutiko su kunigu Haiden primetama kalte. Žiniai pasiekus vyskupą Keyes, šis kapeliono

vietaj kalėjime panaikino, ir kunigą Haines atšaukė iš vietos, kol tyrinėjimai pasibaigs, gi vėliau kapelionas kalėjimui nebus jau skiriamas.

MIESTELIS BE “MERRY CHRISTMAS”.

Warsaw, Ind. Mažas miestas Milford, atstume nuo čia 12 mylių, šiuosmet kalėdas šventė be “Merry Christmas”, kadangi kučios dienų dingo kasžinkur vietinės ir vienatinės bankos išdininkas Jokubas Sheppard, o su juom dingo ir visi, iki paskutinio cento, bankoje buvę pinigai, kurių žmonės buvo taupymui susidėję suvirš 200,000 doliarų. Vieton senojo papročio, kalėdose sveikint vienam kitą su “linksmom kalėdom”, kas tik kas susitiko, keikė “dziun”, nu-glemžus jiems paskutinį centą.

ANGLIJOJE ŠALČIAI IR TVANAI.

London, Anglijoje. Atsilankė čia dideli šalčiai su spieğais, gi dėl audrų ir susikimsusių ledų “Angliškas kanalas” tapo suparalyžiuotas taip, kad laivų plaukiojimas turėjo liktis pertrauktas. Rhimney upei užtvitus, pietinė Valija atsidurė nemalomoje padėtyje, nes visose žemesnėse vietose vanduo užlėjo laukus ir apsimė žmonių gyvenimus taip, kad daugelis turėjo iš namų išsikraustyti ir apsigyvent laukuose. Pastaromis dienomis keliose vietose išsiliejo ir Thames upė.

DAUGYBĖ MELDŽIONIŲ KELIAUJA RYMAN.

Geneva, Sveicarijoje. Rymė prasidėjus jubilėjui šventųjų metų, daugybė meldžionių pradėjo keliauti iš įvairių Europos dalių, taip, kad jokiū budu jie nesutelpa į Sveicarijos trukius, bėgančius prie Italijos rubežiaus. Todėl geležinkelių direkcija nusprendė pridēt du šimtu speciališkių trukių meldžionių gabenimui, kadangi spėjama, jog po Naujų Metų jų skaitlius dar labiau pasididins.

VIELA NUKIRTO TRIS BROLIUS.

Hamlet, N. C. Šešiolikos metų Arturas Martin, gaves kalėdoms šautuvą, pasiėmęs jį užsitaais ir pasivadinęs du savo jaunesniū bro-

liu, išėjo į kiemą pašaudyti žvirblių. Išžiūrėjęs vieną žvirblį tupint ant elektrą vedančios vielos, paleido šuvį. Suvis vieton žvirblio, nukirto vielą, kuri kristama žemyn, užgavo jį patį. Konvulsijoms jį pagavus, jaunesnis brolis Athel ir jauniausis Vilius, 9 metų, puolėsi gelbėt brolių, bet sriovės pagauti visi trys ant vietos likosi nutrenktais.

ŠVEICARAI JUOKIASI IS PADEREWSKIO.

Geneva, Sveicarijoje. Mazame kaimelyje, arti nuo Genevos, vyrai susitarė pasirengt naujų metų sutikimui gužnę su šokiais ir tam tikslui jieškojo pigaus muzikanto, bet toks buvo sunku surast. Ant galo jie prisiminė Margesę gyvenanti “bedarbi” Igną Paderewskį, kuriam parašė laiską, užkvičiant jų gužnęje paskambinti pianą per naktį, už... tris doliarus.

ISGAZDINO ŽMONES BAZNYČIOJE.

New York, N. Y. Laikė pamokslu šv. Patriciaus katedroje, kasžinkas išmušė zakrastijos langą ir prie altoriaus numetė popierinį pundelį. Susirinkę bažnyčion žmonės persigando, pamane, jog pudelyje yra dinamito bomba ir pradėjo urmu prie durių; vos kunigam pasisekė žmones nūraminti. Pundelyje buvo įvynti, maldaknygtė, gi ant pundelio užrašyta “Aš esu Dievo sunus”.

REIKALAUJA \$33,000 UZ SEIMYNOS ARDYMĄ.

Fitchburg, Mass. G. Boucher patraukė teisman savo vuovę ir įnamį, reikalaudamas iš jų atlyginimo 33 tūkstančių doliarų, už ardymą jo šeiminisško gyvenimo. Sulyg skundo, įnamis rizgo prie jo pačios, gi jam tai patėmijus, įsikisė vuošviai, kurie ją prigundė neklusyt pasargu, o jam pasibarūs jie visi prikalbėjo Boucherienę kreiptis teisman su prašymu perskyros nuo vyro, ką ta ir padarius.

UZDRAUDE IGABENT BULVES.

Washington, D. C. Anglijos valdžia uzdraudė igabent iš Amerikos bulves, kadangi su jomis pargabena visokios bulvių ligos, ypatingai bulvių kamblisų edančių vabalų perai.

Žinios iš Lietuvos

Gabena Francuzijon mėsą.

Kaunas. Bendrovė "Maitas" siunčia Francuzijon pirmutinį savo mėsos transportą, būtent 16000 kilogramų avienos, 8000 kilogramų jautienos ir 1000 kilogramų konservų. Be to, po kiek laiko bus siunčiama naujas mėsos transportas. Mėsą transportuos francuzų pirklys Drujan jurių keliais.

Vilkų priviso.

Leipalingis, Seinų apskr. Miškuose, kurių čia netrūksta, priviso galybės vilkų. Gyventojai nežino, kas daryt. Vilkai jau dabar kartais net dienos metu žmonėms kelių pastoją o atėjęs žiemos šalčiams, jie pasidarys labai baisūs ir įkryš. Gerai būtų su jais pasikovsky. Buvo, tiesa, spalio 14 d. surengta apylinkės miškuose medžioklė, bet dėl nepasiruošimo ji nieko nedavė. Prie tokios medžioklės reikėtų rimtai pasiręmt. Ir jeigu kas dalyką mokamai ir netingiai pavestų, galima būtų laukt gerų rezultatų. Tuo reikalu tikty susirūpint mūsų Medžioklės draugijai

Neklaužada.

Kaunas. Kauno apygardos teismas Raseiniuose nagrinėjo Prano ir Petronėlės Berinskų bylą.

Raseinių apskričio tesimo anstolis, pildydamas taikos teisėjo sprendimą, nuvyko išgyvendint Pranaš Bervinską iš Šviečėnų. Kartu su juom nuvyko ir policistai. Bervinkas pamatęs nelaukiamus svečius užsitarė duris, ir abudu su žmona, su kirviais užstoję langus, neleido anstolio į vidų. Tik policistai išėmę langą Bervinkus nuginklavo. Tuomet Bervinskai visai įžeidinėjo teismą ir jo valdininkus, dar grasindami, kad ateisį tuoj jau bolševikai, ir visi buržuaziniai valdininkai busį iškart. Iškraustyti Bervinskai vėl nuplėšė policijos uždėtą spytną ir nusiklystę atgal. Atėjusiai policijai grasino peiliais.

Už tokį teismo valdininkui, einančiam pareigas, pasi-priešinimą ir teismo įžeidinimą, apygardos teismas Pranaš Barvinskį nubaudė pusant- trų metų sunkiuju darbų, o Petronėlę Bervinskienę trims mėnesiais paprastojo kalėjimo—L.

Kaimiečių drąsumas.

Svenčionėliai. Buvo turgaus diena. Žmonių suvažiavo nemažai. Sulygindami savo prekes su žydų pardudamomis, ukininkai pakėlė kainas už rugių pudę iki 5 auksinų, už bulvių pudę 1 auks. 50 skat. ir brangiau. Taip pat brangiau ėmė reikalaujti ir už kitus daiktus. Sakė, žydai ir miestelėnai kelia mums kainas, ir mes kelsim. Kaip iš po žemių atsirado žydams užtarrėjų, būtent: policijos viršininkas "przodownik" ir magistrato sekretorius Sabaliauskas, abudu "galilėušai", ir pradėjo ukininkus

baidyti protokolais ir užrašinėti, vartodami dar savo kulturos žodelius. Pradžioje ukininkai buvo išsigandę, bet paskui įsidrąsino, vienas kitas jau ėmė murmēt, kad didelius mokesčius ima ir laisvai javus parduoju neduoda. Kiti ėmė grąsyti, kad daugiau kaimiečiai nieko neves ir tegul miestelėnai patys važinėja kaip 1918 ir 1919 metais po kaimus. Toji žinia pasiekė seimelį, kurs tuomet posėdžiavo. Paaiškėjo, kad ukininkai gali prašyti, kiek nori ir uolūs tvarkos darytojai buvo starostas subarti. Gerai, kad čia buvo storasta. Kas dedasi kitur?—V. B.

Simono Daukanto paminėjimui vakaras.

Kaunas. Pirmadienyje, 8 Gruodžio, 4 valandą vakaro, Valstybės Teatre buvo surengtas a. a. Simono Daukanto paminėjimui jo mirties 60 metų sukaktuvių vakaras.

Vakaro programos buvo išpildytas šiaip: Visųpirma Aišlebanaitė paskambino piniu vieną veikalėlį. Paskui kun. J. Tumas skaitė paskaitą, paskaitos tema: Simono Daukanto gyvenimas, darbai ir jo reikšmė Lietuvos atgimime. Paskaita buvo turtinga, įdomi ir atlikta gana pasekmingai.

Po paskaitos Dramos artistė O. Rymaitė pasakė Simonui Daukantui L. Geros eiles. Po eilių skaityta žymėsių dalykėlių iš Simono Daukanto raštų, kuriuos skaitė Liudas Gira, O. Rymaitė, V. Steponavičius, J. Talmontas, J. Jonaitis (pastarieji du skaitė žemaitiškai).

Galiaus vakaro programos užsibaigė atgimusiu kanklių garsais. Kankliavimą išpildė Šančių Darželio mokyklos mokinių-kanklininkų skaitlinga orkestra—kanklių tėvo, senelio Prano Puskunigio vedama. Pirmiausia pas kambino trejată veikalėlių vienas pats p. Puskunigis, po jo išėjė scenon pas kambino pora veikalėlių du berniukai. Po berniukų skambino dvi mergaitės, o po mergaičių tiesiok nustebino publiką išėjė scenon vos nešą kankles du mažyčiai berniukai, kurie susėdė prieš viens antrą, gana gražiai paskambino ir stačiai užžavėjo vakaro dalyvius. Ant galo visa kanklininkų orkestra paskambino keliatą veikalėlių ir užbaigė skambinimu ir giedojimu himno. Publikai kankliavimas tiek patiko, kad karščiausiams clojimams nebuvo galo.

Lietuvos sunus.

Profesoriaus Kazio Bugos laidotuvės.

Kaunas. Šeštadienyje, 6 Gruodžio kaimiečiai palaidodo brangų Lietuvai vyrą a. a. profesorių Kazį Bugą. Laidotuvės buvo labai iškilmingos ir atlikta šio kioje tvarkoje: Mirusiojo Karaliaučiuje velionio profesoriaus K. Bugos kuną į Kau-

ną parvežė penktadienyje, 5 Gruodžio, 12 valandą dienos, greituoju trukiu.

Į stotį sutiktį jo grabą susirinko didžiausia minia kauniškės publikos, kurios tarpe buvo profesoriai, studentai, kariškiai, valdžijos atstovai ir k. Iš stoties mirusiojo kunas su bažnytinėmis vėliavomis lydint, kunigams nešant daugybę vainiku, atlydėtas į Bazilikos (katedros) bažnyčią, kame kun. J. Tumas apie velionį asakė jausmingą ir graudų pamokslą.

Šeštadienyje, 6 Gruodžio, 9 valandą ryto, bazilikoje už velionį prasidėjo iškilmingos pamaldos, o po pamaldų ir pamokslu, 11 valandą grabą išnešė iš bažnyčios ir gūdų orkestrai griežiant gailos maršą, didžiausia procesija, kurios eilių tiesiog nebuvo matyt galo, atlydėjo į kapus. Procesija paėmė tokį maršrutą, kad praėjo pro šalį Aušros gimnazijos, Karišką muzėjų ir universitetą.

Atlydėjus į kapus, lavonas tapo palaidotas šale savo mokytojaus a. a. kun. Jaunio. Užkasant grabą buvo pasakyta daug prakalbų, kuriose buvo nušviesta velionio veikimas ir jo pasišventimas mokslui ir tėvynei. Pirmuoju kalbėjo Dr. Jakantas, antruoju apšvietos ministeris L. Bistras, trečiuoju Latvijos konsulis (kalbėjo lietuviškai). Ketvirtuoju kalbėjo universitetorektorius kun. Bučys. Po kun. Bučio kalbėjo prof. A. Voldemaras, vienas studentas ir 3 atvykusieji iš Rygos svečiai, iš kurių 2 buvo Lietuvių-Latvių Vienybės Draugijos atstovai (latvis ir lietuvis) ir Latvių Žurnalistų Sąjungos atstovai, tyčia atvykę dalyvaut laidotuvėse, kad atidavus velioniui profesoriui paskutinį atsisveikinimo ir pagarbos žodį.

Visi kalbėjusieji apibūdindami velionio Kazio Bugos veikimą, reišė didelį liudėsi, kad jam buvo lemta apyleist šį pasaulį pačiame gyvenimo sukuryje, pusėje amžiaus, einant vos 45 metus ir neužbaigus pradėtojo svarbaus darbo didelio "Lietuvių Kalbos Žodyno", kurį vargu kas ir pajiegs baigt (tą žodyną berašydamas įgaavo galvos ligą ir neišgijo). Turiningiausias prakalbas pasakė prof. A. Voldemaras ir universiteto rektorius kun. Bučys. Prof. Voldemaras savo ilgoje kalboje plačiai nušvietęs velionio veikimą, tarp kitoko pažymėjo, kad kito tokio vyro ir atsidasviusio visuomenei žmogaus, koks buvo a. a. Kazys Buga, lietuvių tauta neturi. Buga buvo toks geniališkas ir savito budo žmogus, kad ką jis yra dirbęs, tai dirbo vien savo tautai ir mokslui.

Gi universiteto rektorius kun. Bučys, kalbėdamas apie Kazio Bugos nuopelnus, buvo labai susigrądinęs ir tarp kitko pabrėžė: a. a. K. Buga dirbo begalo daug ir neprišailkydamas higienos reikalavimų, kas ir pagreitino nutrauktį gyvybės siula, nespėjus jam užbaigt pradėtąjį taip svarbų ir brangų mūsų tautai ir visuomenei darbą. Dėlto ši liudna tra-

gedija turėtų but perspėjimu mums, dar esantiems gyvais, kad virš įjeių žmogui dirbt negalima.

Užkasus grabą, ant velionio K. Bugos kapo nuo visokių organizacijų ir mokyklų sudėta virš 30 vainiku, iš kurių pirmąjį uždėjo Seimas, po tam apšvietos ministerija, toliau Latvijos atstovybė ir tt.

Išėkis ramiai skurstančios Tėvynės dabininke! Tu numiriai, bet Tavo nuveiktieji Lietuvos labui darbai bus amžini. **Lietuvos Sunus.**

Velionis K. Buga.

Kaz. Buga gimė 1879 m. Pažiegėje (Dusetų parapilijoje, Zarasų apskrityje). 1897 metais, išlaikęs progimnazijos egzaminą, įstojo į Petrapilio kunigų seminariją, bet joje tik vienus metus išbuvo. Po kiek laiko kun. A. Dambrauskas kun. P. Bučys ir kun. J. Tumas, rodosi pirmieji pastebėjo, kad Bugai rupi kalbos dalykai, kad Bugos apie juos giliau nusimaniama, kad tais dalykais jo ir sergama. Toliau Buga pasipažino su Ed. Volteriu ir Kaz. Jauniu, Susiartinęs 1902 m. su Jauniu, Buga tapo jo sekretorium; besekretoriaudamas suvartojo iš Jauniaus kalbos mokslo visa, ką galėjo prie jo bendrbdamas prireit ir sutvarkyt.

Išlaikęs 1906 m. Petrapilij egzaminą iš viso gimnazijos kurso, stoji tais pačiais metais Buga į Petrapilio universitetą, į jo kalbos skyrių. Jau bestudentaudamas parasė "Aistiekas studijas". Begyvendamas Petrapilij ir bestudentaudamas tenai arčiau suėjo su žymiausiais to laiko kalbos tyrėjais—su žymiausiais, to laiko kalbos akademikais Fil. Fortunatovu ir Al. Šachmatovu, su prof. Bauđquin de Courteray.

Naudodamasis Petrapilio knygynų šaltiniais, tais mokslo žmonėmis ir savo paties, pastebėtai Lietuvoje žmniekurius kalbos dalykais, Buga ėmė dar giliau, dar rimčiau tirt mūsų kalbą, ypač jos etimologijos dalykus, žodyną ir kitus gilesnius lyginamojo kalbos, mokslo dalykus, susiduriančius šiaip ar taip su lietuvių kalbos mokslu, su to mokslo reikšme mūsų istorijai ir t. t.

Nuo 1909 metų Buga atsidėjo ypač mūsų kalbos žodyny. 1912 m. 1912 m. iš Mokslo Akademijos gavo suredaguoti ir išleist antrąjį tomą A. Juškevičiaus žodyno. Tarp 1905—1913 metų Buga ypač daug medegos tam žodynui surinko savo kelionėse po Lietuva. 1914 metais tam pačiam žodynui nemaža medegos surinko Buga ir Karaliaučiuje (universiteto knygyne). 1916—1919 m. Buga daug dirbo to paties žodyno reikalui jau Permnės universitete profesoriaudamas.

1920 m. Buga su savo žodyno skrynionis pargrįžo Lietuvą. Čia tuoju pavedė jam apšvietos ministerija suorganizuot lietuvių kalbos žodyno leidimą. Čia, Kaune, taji taip svarbų ir brangų mūsų tautai ir visuomenei darbą. Dėlto ši liudna tra-

kulteto branduoli: iš to branduolio dygo palengva ir viso to Fakulfeto sudėtis. Antrasis A. Juškevičiaus žodyno tomas dabar yra išėjęs Petrapilije 1924 metų pradžioje pasirodė ir K. Buga buvo vienintelis lietuvių kalbos žodynas" (I-sis sąsiuvinis, iki žodžio antictraukas).

K. Buga buvo vienintelis gūdziojo mūsų kalbos mokslu specialistas, kurs tam mokslui atsidėjęs, tyrė visą lietuvių kalbos giminę (visą aiščiu kalbą). Tirdamas tą mokslą plačiai ir giliai, Buga rupinosi suvartojam visa, ką gali tam mokslui duot gyvoji mūsų kalba, jos istorija, šaltiniai ir lyginamasis indoeuropiečių kalbos mokslas su didžiausiais savo specialistais.

Su K. Buga mūsų kalbos mokslas nustoja didžiausio savo šulo, didžio savo tyrėjo. To šulo, drauge su mūsų kalbos mokslu, nustoja ir visas lyginamasis indoeuropiečių kalbos mokslas, mūsų universiteto humanitariskas fakultetas, kalbos mokslo jaunuomenė, mūsų kalbos mokytojai Lietuvoje, visa Lietuva...

Kaip čia ką pradėsim tame moksle neturėdami K. Bugos—man seniui, sunku ir suprast: be jo lyg negalimas tas mokslas... Bet dirbkite, seniai ir jaunesnieji mokslo žmonės, dirbkite nenuleisdami rankų ir tuom bent kiek, kad ir taip vėlai, atsiylginkit tam atsiylgusiam iš mūsų tarpo didžiuliam mūsų kalbos mokslo darbininkui! Tiek tuom tarpu. Liudna, skaudu! ("L.")

J. Jablonskis.

D-rą Basanavičių paydint Kauno stotin.

Buvau girdėjęs, kad Lapkričio 30 dieną, per universiteto pirmosios laidos iškilme, ji baugisųjų diplomus gausių iš rektoriaus per dr. Basanavičiaus rankas. Tai yra iš rankų tų, kurios pirmosios prieš keturiasdešimt metų (1884 m.) užžiebė ir iškėlė šviesos švyturį, kurios pirmosios pamojo šaukdamos tautiečius į kovą už varžomą gimtąją kalbą, už spaudą, už tautos laisvę. Tų rankų darbo pirmieji mokslo žydinyje apsirėišė, vaisiai—pirmoji universiteto laida. Bet brangius tautos atgimimo Petriarhas senelis negalėjo kviečiamas ton iškilmen atvykt—rengėsi iš Kauno išvažiuot, Vilniun vykt, maža buvo laiko.

Nebuvo jo pirmosios universiteto laidos iškilmeje. Nekantriai todėl laukiau tos iškilmės galo, kad galėčiau dar į stotį palydēt tą garbų, tą parsidirbusį tautai Senelį, kuris visas savo įjiegas jau yra ant tautos aukuro sudėjęs, kuris tėvynės meilės, tarši saulės spindulius po visą šalį yra paskleidęs—ir šiadien turime nušvitusį Lietuvos laisvės pavasari, apsirėišusių gyvybę, pasipylusių žiedus; toji gyvybė—karžygiška tautos valia, o tie žiedai—mokyklos, šimtai draugijų...

Nuėjęs pagaliau į kl. bufetą salė apsidairiau, bet ko įjieskojau, nemačiau. Išėjęs į peroną, pasižvalgiaučia, šale durių, irgi įjieskomo neradau. Matau, kad keliatas kitų irgi ko įjiesko. Pagaliau, pamačiau kitame stoties rumo gale visas perono galas didelio žmonių burio apstotas. Nuėjau. Atsiprašydamas prasigradau į pirmą kambarį, iš to į antrą. Ypač pirmajame ir perone pilna studentų, gydytojų, istaigų tarnų, tarpe kurių keliatas menininkų, žurnalistų ir daug kitų. Visi nuliudę, užsirupinę, kasžinkokiu neįprastai sunkiu įspudžiu, kuris sunku aprašyt.

Antrajame kambaryje sėdai padrėkusiomis akimis žilabarzdīs senelis d-ras Basanavičius. Vienoj jo pusėje kap. kun. A. Sabaliauskas, kitoje gen. dr. Nagevičius, toliau kiti. Jų tarpe kalbos nėra, nežinia kas sakyti, apie ką kalbėt—liudi visi. Neįjauku, gaila, liudna visiems. Atsistojau prieš pasienyje. Kedė šale buvo tuščia. Dr. Basanavičius paragino man sėst. Pasveikinau jį ir atsisėdau. Tylu. Mačiau žvilgsnį aplink. Nemačiau augstų valstybės ir tautos žmonių, kuriuos reikėjo čia matyt...

Šią vasarą gyveno dr. Basanavičius mūsų tarpe. Neturtingi Lietuvos invalidai atminimui nupirko ir pasiuvo dr. B-čiui eilę drabužių; Lietuvos karininkai (Ramonė) užlaikė ir gydė jį šią vasarą savo sanatorijoje, Palangoj, medikų korporacija "Fraternitas Lithuanica" užlaikė savo lėšomis ir gydė Kauno ligonbutyje apie porą mėnesių, menininkai pasirupino kailinius. O kiti. Prieš išlydint į stotį kariškame ligonbutyje buvo surengta dr. B. pagerbt išleistuvių vakarienę visam gydytojų ir seserų personalui dalyvaujant.

Įeina viena ponia, gimnazistuką kokios 11 metų vedina. Girdi, sunus butinai norėjo poną daktarą pamatyti, niekad buvo nematęs. Dr. Basanavičius pasiškaukė berniuką artyn, pasveikino ir ėmė klausinėti kaip jo vardas, pavardė, kur mokinasi, kurioj klasoj, kaip sekasi ir t. t. Stovi berniukas kaip nulietas ir nedrasiu balseliu atsakinėja.

Pranešus, kad jau galima eit į trukį, visi sujudo ir pasiypylė į peroną. Dr. Basanavičius ėjo lydinas garbės sargybos, draugų, o paskui sekė didžiausia minia. Įlipęs vagonan iš tarpdurių pažvelgė į susirinkusius—ir per skruostus nusirito didelės ašaros; jo akys visą laiką buvo pasriuvusios ašaromis.

Studentų vardu prie vagono kalbėtajas prabilo: "Brangus tautos tėve!

Šiadien tu išvažiuoji iš mūsų tarpo... Bet ne! Tavo tikunas išvažiuoja, dvasia gi tavo pasilieka mūsų tarpe, kuri stiprins mūsų jaunias įjiegas, eit tavo pramintais keliais. Tavo darbų pavyzdys mus nuolat ragins dirbt tėvynės labui ir tavo atminimas mūsų visų širdyse neįšges. Valio Basanavičius!"

Visa minia tris kart au-drtingai sušuko valio. Sugiedojo tris kartus "Ilgiausių metų" ir vėl šaukė: Valio "Aušros" įkurėjui! Valio Vilniaus Seimo pirmininkui! Valio pavergtojo Vilniaus nenuilstančiam saugotojui!"

Po visų valio sugiedojimo himnų, po ko dr. Basanavičius ištisė drebančią ranką gen. Nagevičiui, apkabino jį ir karštai pučiuoja į abu veidu. Paskui nulipęs laipteliais atsiveikino dar su dr. Oželiu ir jo žmona ir vėl įlipo vagonan. Po to sujudė trukis. Visa minia tula laiką bėgo šalia mojuodami kepurėmis, rankomis ir skarelėmis. Dr. Basanavičius stovėjo tarpduryje... ("L.")

UŽKIMIMAS

paprastai pacina ruo peršalimo. Bet kam reikia kentėti? Dėl gerklės skausmas ir užkimitas vartok

Severa's Antisepsol

kaipo gargaliavimas. Tasa vaistas apmalšina gerklės irklaciją, palengvina skrepliaimą ir suteikia ligonitui pagalduojančią palengvinimo.

Kainos 55c ir 50 centais.
Gaujamas pas juų aptiekoty.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidarius naują čeverių krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rūšies čeverius, kaip vyriški, moteriški, mergaičių ir vaikiški. Tik atei kit pasitiktint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,

senas ledinis, 90 Millbury Street, Su pagarbą, V. Česna.

APTEIKA

Vienintelė Lietuvis Vaisinytia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptais sutaisoms su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų. Norėdami sušdyt pinigūs ir sveikata, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą atelt; tai rašykite, o mes prisisišime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVICIUS

PROVIZORIUS, 122 Millbury St., Worcester, Mass.

Tavo Pareiga Jais Rupintis.

Maži kudiškai negali niekuom sau pagelbėti! Kuomet jį viduri užklieja, jie nežino kas jiems kankia. Tai yra reikalingas jėgų, moklos! Priešneikt juos rupestingai. Pridabokit, kad jį vidurių veikty kėdiena ilges. Ir jei apstiektis zona mažiausiai vidurių užkliejinmas, duokite jiems BAMBINO—Kudikių Geriausį Draugą. Kudikiat męgta jį. Jis net prašo dangaus. Jis veikia greitai, šngraui, tikrai. Bonka 35c. aptiekose ar tiesai jį laboratorijose.

F. AD. RICHTER & CO. Brooklyn, N. Y.
104-114 So. 4th Street

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

M. PALTANAVICIA,

11 Vernon Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 centai.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketverkais, leidžiamas

M. PALTANAVICIA,

11 Vernon Street, Worcester, Mass..

Metinė prenumerata: Sav. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

1925 META PASITINKANT.

Palydėje mes senąjį metą užmiršin, štai, išeiname prie gyvenimo vartų, patikt naują metų, sveikinamą varpų ir garinių švilpynių, kartu su milijonais žmonių balsų, vienų kitiems linkinčių geriausių laimiu ir pasisėkimų šio meto periode. Rods, toks pasitikimas naujo meto, toki jo sveikinimai kaip ir žmonių išreikšti vienu kitiems geriausi linkėjimai, nėra jokia naujiena, kadangi jie tik atkartojami senovės žmonių paliktų papročių, ir atkartojami tik nuo krikščionių eros apsišreikšimo jau tukstantis devyni šimtai dvidešimts penktu kartu. Kiek kartų jie buvo atkartojami pirmiau, vargiai kas galės aiškiai ir teisingai pasakyti.

Imant patį paprotį, negalima prieš jį nieko turėti, kadangi jis yra gana gražus ir nekaltas. Pradedant naują metų skaitlyne, nors apat naujo kalendoriaus prieš save mes nieko kito neturime, bet kaipio tokioje pradžioje išreikšt pasiganėdinimą vienos skaitlynės užbaigimu ir kitos pradėjimu, niekas negali paskaityt kam nors kenksmingu. Išreikšt savo geriams draugams, giminiams ir pažįstamiems gerus linkėjimus ir troškimus geriausios kloties pradžioje meto periodo, taipgi yra mandagus ir gražus paprotis, kuriams niekas negali priešintis, kadangi visa tai yra tik paprotis, nekaltas žaishlas, kuris niekam nedaro nė mažiausios skriaudos.

Bet tai tik papročiai, su patim mūsų gyvenimu mažai besigiminiuojanti. Mums daug svarbiau mūsų pačių visuomeniškas gyvenimas, kuris per pastaruosius kelis metus žymiai apiro, nors ir pirmiau jis nebuvo per daug pavyzdingas. Iševijoje jau nuo tulo laiko visų nusiskundžiama mūsų ištautėjimu svietur, kas neša mums didelę ir pragaistingą žalą. Kas gerai prisiziūri ir įsitēmija, aiškiai mato, jog ištautėjant netik jaunajai kartai, bet kartu su ja ir suaugusiems jau, mūsų buvis griuva ir viskas tas, ką mes buvome užgyvėnę, yra ir nyksta, ir nyksta tuom labiau, kuomet nėra kam rūpintis pagelba to visko, kas šiadien regimai nyksta, o kada tas viskas galutinai suirs, ir mūsų turėjimas dingt kaipio niekam nereikalingi, nes ne-

likis kam naudotis mūsų jau nuveiktu darbu. Męs per ilgesnj ar trumpesnį savo gyvenimą iševijoje, išauginome draugijas, įsteigime laikraščius, pastatėme kaip ir bendrus namus, vadinamus Lietuvių sąlėmis, pastatėme bažnyčias, įrengėme prie jų mokyklas, ir daugel ko kito pristeigėme, vis su tikslu lietuvių atėičiai iševijoje, vis lietuvių gerovei, lietuvių naudai, ir jau siekėme prie obalsio "Lietuviai turi remt tik tai, kas lietuvių yra", o to "yra" tarpe mūs, iševijoje, yra labai daug, ir daug vietos reiktų suminėjimui viso to, kas čia lietuvių yra ir lietuviams priklausau. Ir dabar viskas tas jau rodosi lietuviams nereikalinga, nes lietuvių šalinasi nuo visko, kas lietuviams buvo steigiamas ir kuriama; steigėjai ir kurėjai, darbe prilsė, pasitraukė pašalin visko, kas jau pastatyta, kas sutverta, toliaštvarkymą ir prižiūrejimą pavedant jaunesniems už save.

O tuomkart pasirodo, kad visi jaunesnieji lietuvių, kuriems nebuvo lemta prisidėti su savo darbu prie to viso, kas jau nuveikta, bent dalinai, pirmesnių, nemokėdami įvertyt visa tai, šalinasi ir čina ten kur pučia svetimų vėjai. Į tuos pasižiūrėj, eina paskui daugelis net ir buvusiųjų veikėjais ir šio ar to tvėrėjais. Męs šiadien atrasiame ne vieną ir ne dvi tokių šeimynų, kurios neseniaš dirbo visa įjega lietuvištes praplėtimui, lietuvištes gaivinimui, gi šiadien didžijosi jos, jog turi laimę kokioj svetimtųjų firmoj užimt kokią vietelę, ir tuom pasididžiuojant jau tarpe savės net lietuviškai nekalba. Kuomet taip dedasi tarpe šeimynų, tarpe jaunosios kartos auklėtojų, tai ko jau galima laukt geresnio iš jų auklėjamos kartos?

Skaudu tai prisimint, bet dar skaudžiau prisimint tai, jog toki šliejimaisi prie svetimųjų, toki pasididžiuojant samdoma vietele pas svetimtaučius, griauja mūsų gyvenimą iševijoje. Ir dar skaudžiau prisimint vieną ir tai ne užginčijamą faktą, jog tuos atsaličius, tuos puikorius, besididžiuojančius svetimu papuošalu, pagimdė tos pačios lietuviškos įstaigos, kurios lietuvių taip neseniai įsteigė tik lietuviams,

tik lietuvių iševijoje gyvenimo palaikymui.

Pritvėrimas įvairių organizacijų, su įvairiais programais, ne nuėjo mūsų gyvenimo sveikatai, nes pasidalinus į atskirus burelius, pasiskyrusius vis kitokius programus, mus suskaldė, ir vienas burelis išaugo priešingai kitam taip, kad šiadien kiek turime organizacijų, beveik tiek turime atskirų nuomonių, kurių užtvirtinimui vartojama pa-praščiausiai įrankis—žeminimas ir niekinimas vieni kitų, be atsižvelgimo, kad toki įrankiai kaskart sėja vis didesnį nesutikimą, o kur nėra sutikimo, ten nėra vienybės ir nėra galės savo gyvenimą užtikrint ilgesniam laikui, o to nėsant, turi žut visas kas pirmiau užgyventa. Ir pas mus taip yra, ir taip bus kol gyvuos daug atskirų burelių, pasiskirsčiusių ne vien savo kiekiu, bet ir atskiriomis mintimis, atskiriomis pažiūromis, ir kol tie bureliai stengsis savo nuomones ir savo pažiūras primest kitiems tik su pagelba ne apykantos, niekinimus, žeminimų, darymų ir purvinimų.

Tad pradėdant naują metą, mes vieno ko galime ir privalome linkėti, tai savo broliams iševijoje susipratimo, pažinimo reikalą gelbėti save nuo pražuties, kuri grumoja į istautėjimu. Linkime šaviesiems broliams pamest netikusį skirstymosj paprotį, ir glausitš didesnį burin; pamest paprotį tik save jaustis viskuom ir kitam nepripažint jokių tiesų; pamest paprotį tikėti tik į save, ir save atjaust, gi kitus tik peikt ir purvinti vairiais budais. Kada to bent dalis bus vykdoma, sumažės neapykaita, pasididins sutikimas ir paaugs vienybė, ir tada rasis kiek galybės atsispyrimui prieš grūmojantį mūsų išnaikinimo pavojų.

Tai vienatinis linkėjimas mūsų, pradėdant naują metą.

Mūsų alfabetas.

"Vienybėje" tulas š—as rusčiai bara "lietuviškus redaktorius", vadindamas juos tinginiais ir apsilėdėliais užtai, kad tuli jų savo vedamuose laikraščiuose ne vartoja ilgąją u, tai yra "u" su balkeliu viršuje, kuri skambėjime išsitaria ilgai. Sulyg kritiko, nevartojant šitą raidę daugelis mūsų kalboje žodžių turi dvi prasmis, kaip paveizdan š u k a v i m a s, kuris paeina nuo šukaut ir šukut, kurių vienas tariasi per ilgąją u, gi antras per trumpąją.

Ponas š—as turi tiesą tame ir niekas ne užgins, kad netik šiame punkte reikalinga ilgoji u, turime jų ir daugiau. Beto reikia primint, jog mūsų kalboje turime ir daugiau tokių žodžių, kurie reikalauja ilgųjų raidžių ir todėl mums būtina reikalinga dar ilgoji "o" ir ilgoji "a". O kol tokių a ir o neturime, tai yra pateisinimas ir tiems, kurie nevirtuoja ilgosios u, nors tuomi ir darosi ne praktiš-kumai.

Beto kritikas šiame reika-

le net kolloja tulus lietuviškų laikraščių readktorius už ne vartojimą ilgosios u, vadindamas juos apsilėdėliais ir tinginiais. Išrodytų, jog jie tą raidę nevirtoja tik dėl savo apsilėdimo ir tingėjimo pakelt plunksną, idant pabraukus viršuje raidės balkelį. Klaidinga taip manyt, ir taip manyt galima tik tada, kada nesuprantama kaip laikraštis "užgema". Juk laikraštis yra ne vien plunksna surašomas, bet ir mašina, arba rankomis sustatomas atskiriomis raidėmis. Ir jei mašina tokių raidžių neturi, jei net rankomis statant tokių raidžių nėra, tai ką čia redaktorius gali gelbėti ir koks čia gali but jo apsilėdimas ir į tinginį sulindimas?

Atgal grįžus reikia tart keliatas žodžių ir apie mūsų alfabetą, kuri šutvarkymu niekas nesirūpina. Šiadieninis mūsų alfabetas, kaip jį neteisintume, jis visgi yra slaviskas, ir visos jame vartojamos raidės yra tik slaviskos kalbos slėmbėjimui tinkančios, ir kaip skaitytojus taip ir rašytojus be galo varginančios. Įvairios vuodegaitės ir skiauturaitės skaitytoją vargina savo mirgėjimu, gi rašytoją vargina daugybe darbo, kuomet nurašius eilutę, reikia paskui žlibinėti jieskant vietų, kur reikia lipint skiautures ir vuodegas. Tą gali ne atjaust tik tas, kuris į laikraštį žiuri tik dėl gražumo.

Butų labai pageidautina, idant užgimtų koks reformatorius, kuris imtųsi mūsų alfabetą reformuot. Butų labai paranki, jei visos skiauturinės raidės iš mūsų alfabeto būtų išmestės, primant naujas, tam pritaikytas raides šnypštimui ir žvirbimui, kaip kad turi rusai. Visas vuodeguotas raides reiktų visai panaikint, vieton jų pavartojant ilgasias galunes, nes vistiek skaitantieji tų unsėjimų, kuriuos vuodekaitės verčia tart, niekas ne istaria. Su jomis didelis vargas visur, o mokyklose didžiausis. Yra mokytojų, kurie skundžiasi, jog vaikus greičiau galima išvartyt š proto negu privest juos prie supratimo ką tos vuodegos reiškia, o apie išmokimą jų istarimo ir kalbos nėra.

Ilgiasias raides butina reikalinga įvest, netik vien ilgąją u, bet ir a ir o. Tik jau nereiktų jas kaityt nė balkeliais, nė skiauturėmis nė taškais, bet vieton ilgosios vartot dvi trumpasias, kaip kad daro final ir kiti. Paveizdan "usai" būtų labai paranku rašant "uusia", "uuzia", "oošia", "oožys", "aarfa", "aaria" ir tam panašiai. Jei šitaip mūsų alfabetas būtų reformuotas, tada mūsų gautume didelį palengvinimą skaitantiems ir rašantiems, nereikalautume priešintis tariamojo žodžio skambėjimui, ir nusikratytume slaviskojo alfabeto, jei vieton skiauturinių raidžių įsigytume tam tikras, be ženklų.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVI" TAS VISKA ŽINO.

Kredito pasekmės.

Kreditas, tai pasitikėjimas. Tokių pasitikėjimų ypatingai šiadien Suvienuylose Valstijose gadyne. Čia jėgo madon pasitikėti kiekvienu, ir todėl išaugo tikra epidemija pirkimo kreditu arba "ant išmokescio". Ir tuomi žmonės naudojami, kam tinka ir kam netinka. Zmoneliai prisipirko kreditais brangiausius, kailinų, aukšnių laikrodžių, deimantinių žiedų, namų, automobilių ir visko, ko tik kas užsigėdė.

Tas iš dalies yra geru daitku ir kam reikia kas butinai pirtk, darosi didelė pagelba. Blogoi butų, jei kam prireikus butinai ką brangaus nusipirkt, reiktų nuokart užmokėti visą reikalaujamą sumą. Reiktų užsitraukt skolą, pas kaimyną ar gerą pažįstamą pasiskolinant tulų sumą pinigų, o čia dabar visai kas kita. Teisybė, be skolos ir čia ne apsieinama, nes išskolinama parduvejui, bet tai jau nē išgraus pažįstamiems ir kaimynams; išskolinama pirkėjui, bet ne jiems, ir tokiu budu tik pirkėjui skolininko spēka žinoma, gi kaimynai ir pažįstamieji nežinos, ar pirkinis pirtka už pinigų, ar kreditu, nes pirkėjai svetimtaučiai tai laiko salptybėje, ir niekam ne išduos.

Tačiaus nėra tų gerybių, kurios neturėtų ir blogasias savo dalis. Ir kreditas be blogųjų savo dalių nėra. Pramonės centruose prieita prie išvados, kad šalies gyventojai bankrutija. Prie bankruto juos vedą išgalėjus kreditas, kuris neleidžia pinigų sušilt žmonių kišeniuose, ir todėl pinigų pas žmones yra tik nežymi dalelė, kas aiškiai pasirodė kalėčių sezonui prisiartinus. Kuomet pirmiau šiuom sezonui žmonės prapirkdavo didžiausias pinigų sumas, dabar yra kitaip; krautuvės apie kalėdas yra daug tuštesnės negu kitais metų sezonais, o jai kas perka butiklausį sau daiktelį, tai perėina visas krautuves, ar negaus jį kur nusipirkt pigiau, o negaunant pigiau, tančiausia žmoneliai ir be pirkinių grįžta namo.

Apart krautuvių kenčia tokį krizį ir kitos pramonės šakos, tas atsiliepia ir ant fabriku, nes žmonėms neturint pinigų, krautuvės nereikalauja išdirbinių, gi krautuvėms jų nereikalaujant, fabriakai neturi ką veikt ir arba dirbant po kelias dienas per savaitę darbininkams mažina algas, arba mažina darbo valandas, arba ir visai užsidaro.

Sakoma, kad to viso priežastis yra kreditas ir visko didelis brangumas. Brangumas paeina nuo pinigų žemo kurso; mat doliaris šiadien tikrenybėje neturi savo vertės, vertas tik 67 centus, vieton šimto centų, ir nors perkant doliaris skaitoma doliarium, tai vienok jis pramonėje primama tik už 67 centus ir tokiu budu už pirkinių, doliaro vertę, ima ma arti 2 doliariai. O kad visur pinigų kursas įkainuojamas sulyg vertės, tad ir vi-

sur visko brangumas didelės.

Kaslink kredito kitas dalykas. Zmonės pasinaudodami kreditu, gaunant pirkinius išmokėjimais, prisipirko daug brangių dalykų, kurie jiems reikalingi ir kurie nereikalingi, ir šiadien kaip tik pinigą pasigauna, taip ir neša atiduot savo skolininkams, pirkinius jiems pabargavusiems. Paprastai žmoneliai, iš penkių savo pirštų gyvenanti, prisipirkto namų, prisipirko automobilių, prisipirko ir kitokių dalykų, už tukstančius, pasiskolinę įmokėjo reikalingą dalį, ir dabar turi mokėt dalimis, kas savaitė ar kas dvi, ir taip pas juos pinigas kišeniuje ilgai ne gyvena, nes jį gavus tuojau reikia nešt atiduot kreditoriams.

Ir tokiu budu žmoneliai skursta, bankrutija, pasidėkavojant tik kreditui. Jei kredito nebutų, jei už pirkinius reiktų mokėti pilną sumą, ar bent pusę jos, tada žmonės turėtų apsieit be pirkimo tokių dalykų, kurie jiems nereikalingi, ir tada pas juos butų pinigų.

Pasportas išgelbėjo.

Į Suvienuytas Valstijas atplaukė laivas "Frederick VIII", kuriuomi iš Lenkijos atkeliavo imigrantė, tula Sokolowska, su kuria imigracijos valdžia turėjo biskį nemalonaus darbo. Mat Sokolowskai kelionėje laivu, gimė kudikis, kurį negalima buvo paslėpti nuo valdininkų, o jiems parodžius, kilo klausimas, ką reikia daryti, kadangi kudikis pervirsija Lenkijos emigrantų kvotos proporcija. Jei jis būtų gimęs Suvienuytų Valstijų varduose laivui plaukiant, naujagimis būtų buvęs skaitomas kaipo "amerikonas", bet dabar, jis gimė neutraliuose vandenuose, vidurrijėje, ir todėl, ar kam patinka ar ne, jis skaitosi imigrantu kaip ir jo motina, kuri atkeliavo su kvotos reikalavimomis tiesomis, ir sulyg patvarkymo, kudikis turėjo but atskirtas nuo motinos ir deportuotas atgal Europon. Bet laimė atnešė gerą mintį: prisiminta Suvienuytų Valstijų konsulio Lenkijoje Sokolowskienei išduotas pasportas; pažiūrėta į jį ir... persitikrinta, jog kudikis gimęs po konsulio pasporto išdavimui, ir tokiu budu jis turėjęs tiesą keliuot į Suvienuytas Valstijas (nors nebudamas dar šiame pasaulyje), ir taip jį legalizavus, leista jam su motina išlipti iš laivo, kaipio legaliskam imigrantui.

Už neprauštą burną.

"Lietuvos Žinios" skelbia, jog Kaune apygardos teismas nagrinėjo bylą, kurioje Biržų gimnazijos mokiniojai kaltino "Laisvės" redaktorių V. Bičiuną, užtai, kad tas laikraštis leido kokio tai anonimo raštą, kuriame Biržų gimnazijos mokiniojai buvo pravardžiuojami "bambizais", "cicilikais", "bedieviais" ir kitaip. Teismas išklauses skundo, Bičiun-

na pasmerkė atbut kažjime tris paras ir užsimokėt 900 auksinų baudos. Bičiunas nepasiganėdino sprendimu ir apeliavo, bet apeliacijos teismas patvirtino pirmąjį sprendimą ir tik dabar taikos teismas, peržiūrėjęs apnestija paliestus kaltinimus, Bičiuno baudą sumažino iki dviejų parų kalėjimo ir septyniolikos litų baudos.

"Laisvė" jau seniai ne išėina, vienok už jos kaltes, kaip matoma, teismas baudžia jos buvusius vedėjus kad ir vėliau. Bauda kad ir menka, tai vienok ji yra užpelnyta. Nepraustabūnimas laikraščiuose yra bjaurus darbas, nes šitoku budu nepraustabūniviai auklėjama žmonių sielose. Kasžin kokią būdą susilauktų tuli Amerikos lietuvių laikraščiai, jei už tokius pat nepraustabūnivismus tesman patektų?

Parduos muzejų.

Buvusiam Petrograde, kuris dabar vadinamas Leningradu, yra senas ir didelės vertės dailos muzėjus Ermitaž. Šitą muzejų žymiai aprupino brangiais paveikslais Rusijos caras Petras pirmas, paskui papildė Ekatarina antra ir Nikolajus pirmas, nekabant apie kitus didikus ir carus, kurie visuomet užrubežiuose superkiojo brangius senovės paveikslus ir šin muzėjun talpino.

Dabar bolševikų valdžia šitą muzejų rengiasi parduot per akcioną; parduos tam, kas daugiau ištušys, nes bolševikų valdžiai reikalingi pinigai, kuriuos iš dailos liekanų išsunkt negalima, dar gi reikia šiek-tiek vis pridėt ir paties mazėjiaus palaikymui.

Yra manoma, jog išpardavimui prisiartinus, visą muzejų, ar bent brangesnius jo daiktus greičiausią nupirks koks Suvienuytų Valstijų piniguočius, ir taip brangusis Ermitažo muzėjus atsidsurs Amerikoje.

Lietuviai Alabamoje.

Savaitraštis "The Fairhope Courier", išeinantis Fairhope, Ala. rašo, jog Fairhope yra du lietuviai ukininkai, Vincas Norman-tas ir Adomas Benika. Abu jie gražiai gyvena augdami pauksčius, šieną ir kitką. Norman-tas ypatingai augina gražių bulvių "Raudonųjų triupų" veislės, kurios pasodinta pusėje Rugsėjo mėnesio, gražiai auga, nors oras labai sausas dėl lytaus stokes.

Kaip Norman-tas taip ir Benika pageidauja, idant jų kolonijoje apsigyventų daugiau lietuvių ukininkų. Kadangi ten ukininkavimas labai patogus, ir vargiai kūr nors kitur Suvienuylose Valstijose yra kita tokia vietla. Abelnai Alabamoj lietuvių yra mažai, nes kiek ukininkas Norman-tas turi surinkęs žinių, iš jų pasirodo, jog visos valstijoje lietuvių yra tik dvylika; didžiausia lietuvių kolonija yra Birmingham, kur yra šeši lietuviai.

PO MEDŽIU.

Malonūs broliai ir sesers! Apleidome mės praėjusioje savaitėje savo susirinkimą Po Medžiu, bet tai padarėme ne dėl savo apsilaidimo, ne dėl stungioms, tik dėl susidėjusių tam tikrų priežasčių, kurias nėra reikalo čia išaiškinti, kadangi tas nieko jau negelbės, praleista susirinkimą mums nesugražins, tad ir pasiliksime prie žodžių: "kas praėjo, tas jau negrįš".

Taigi šiame susirinkime tenka mums prisiminti, jog pabaigiamė senąjį metą ir pasitinkame naują. Tas galima palyginti su koku bent nudėvėtu daiktu, kurį nubaičius, jo vieton paimame var-tonėn naują. Palyginsime, kad ir drabužį, kurį nušėiojė, nudėvėjė, jį padedame į šalį ir prisidengiamė nauju. Bet ne visuomet tenka naujū drabužiū pasigirti. Jei jis yra iš geros medegos pagamintas, jei jis yra tinkamai padarytas, tada yra kuomet girtis ir džiaugtis, negaila jį ir nauju pavadinti, ir seną reikia greitai užmiršti. Bet jeigu vieton seno gaunama naują tik iš vardo, o iš jo vertės daug menkesnė, jei jis pagamintas iš niekniekių, jei jis padirbtas bile kaip, tada jau kitas dalykas, ir parsieina senoj, nudėvėto ir vertės netekusio, gailėtis.

Taip lygiai mums parsieina įvertinti ir metus, pasibaigusius ir pradėdamus. Kuomet mės baigiame senąjį metą ir jį lydėdami į užmiršties kapus, pasitinkame naują, lyginai privalome apsisukaityti, ar verta mums greitai užmiršti senąjį ir, ar verta džiaugtis naujūjū, kurio vertė dar nepažįstame. Ir rodosi klaidingai žmonės elgiasi, keldami trukšmus ir linksmybėse maudydamėsi paskutinėje valandoje senoj meto, ir su tais visais trukšmais pasitinkdami naują, sveikina jį su džiaugsmu. Rodosi taip elgtis vertėtų tik užbaigiant senąjį, kada jau būtų žinoma ko jis buvo vertas. Dabargi džiaugiamasi tuom, ką tik pirmu kartu pasitinka, nežinant, ar jis bus geras, ar gal ir pragaištingas. Toki ankstyvi džiaugsmāi labai panašūs papročiams musū, nepažįstamā žmogū, nė iš šio, nė iš to, tuojau puolasi pint jam garbės vainikus ir augštinti jį iki padangių, vi-

sai nežinant ko tas žmogus vertas, o pagyvenę su juom valandā, paskui taško jį pariekomis, žemina jį žmonių akivaizdoje, ir dar jei tas greitai iš jų regėjimo nepasitraukia, tiesiog begėdiškai apšmeižia. Taip ir su metų baigimu ir pradėjimu žmonės elgiasi. Sveikina jį su didžiausiu džiaugsmu pasitikę pirmu kartu, ir paskui spjauto ant jo, paskutinėje valandā jo baigdami. Išrodytu tas lyg vaikiška, ar ne?

Vieton viso to būtų reikalinga žmonėms imtis kitokių papročių. Kad jau yra paprotis įvertinti dieną meto atnaujinimo, tai reiktų ne klyskaut per naktį, ne kelt trukšmus, neva sveikinant naują metą, bet reiktų būriais susirinkti, rimtai apkalbēt savo visus darbus, veiktus ir nuveiktus bėgyje seno meto, ir persitikrint, ar tie darbai verti ko nors, ar ne, ar jie padarė kam šokią ar tokią naudą, ar ne. O persitikrinus, jog iš visų darbū, jog iš visų buvusių pastangū naudos nebuvo, tai susitart per ateinantį metą veikt kitaip, iš anksto prirengtais planais, ir veikt taip, idant metuū baigiantės pasirodytū nau- dia. Butų labai gerai, idant žmonės taip apsisvarstę, taip apsisprendę, laikytūsi viso to ka- nutarė, idant viską išpild- džius, ir pasekmes turint iš savo metinio darbo, baigiant metą, tik tada džiaugtis, ir tai ne iš to, kad senas metas jau baigiasi, bet iš savo darbo gerūjū pasekmū. O kol kitaip elgiamasi, kol džiaugiamasi nežinant iš ko, tol visos tos ceremonijos, visi tie papročiai, kokiū ikišiol laikomasi palydint senąjį ir sutinkant naująjį metą, yra tik vienas ne išmintingas darbas.

Todėl ir mės šiame susirinkime privalome atsižvelgti atgal ir pasidairyt koku ke- liu mės per visą metą ėjome ir ką užėjome, o paskui įver- tiņę savo metinį darbą ir iš jo gautą pelną, ar nuostolį, jei neturime kuom pasid- džiaugt, užmiršę viską kas buvo ir kas praėjo, imkimėsi prie sutaisymo programo sa- vo veikimū per ateinantį metą. Kiekvienas pasiskir- kime ką veiksime per šį me- tą, ir darbus pasiskyrę, pas- kui stovėkime užtai, idant

pasiskirtas darbas būtų nu- veiktas, ir nuveiktas taip, kad iš jo gautūsi nauda. Jei- gu kiekvienas iš mūs pasid- kirs sau naudingą darbą, ir kiekvienas stengsis tą darbą gerai ir naudingai užbaigt gale meto, tada mės galėsi- me džiaugtis iš to, ir tai ne- tam, kad metą praleidome, bet tam, kad jo laikotarpyje atlikome naudingus darbus, kad ir ne perdidžiausius, bet sveikus ir kam nors duo- dančius ką nors gero, nau- dingo.

Teisybė, ne visuomet gali- ma išpildyti išanksto duotus prižadus, ne visuomet gali- ma atlikti iš anksto pasiskir- sčius darbus. Pasitaiko kliū- tys, kurios prie to ne prilei- džia. Bet tam yra išėminas ir pateisinimas, bus pateisi- nimas ir iš mūs tarpo tiems, kurie dėl šokių ar tokių kliūčių negalės savo užduotį išpildyti. Bet užtai turime stengtis, idant kliūčių iš- vengtume, o taip pasisteng- giant, reikia užtikrinti, jog atsiras labai maža dalelė to- kių, kurie dėl kliūčių nega- lės nuveikt nors vieną nau- dingą darbelį.

O kad per daug ne apsisun- kintume, idant ne užsidėtu- me sau perdidelę sunkeny- bę, pašikirkime sau darbus lengvus, kurie bus nors ne- labai dideli, vienok visū mu- sū tokius darbus kruvon su- dėjus gale meto, pamatysi- me, jog tai bus nuveikta darbas labai didelis ir svar- bus. Ne užsidėkime tad ant savęs per šį metą pelnyt di- deles sumas pinigū; ne užsi- dėkime sau didelę sunkyny- bę, idant nusilpelnius didelę garbę tik tai sau; ne užsidė- kime sau užduotį, idant ga- vus viršū ant visū tų, kurie šiadien mano kitaip kaip mėš, ir ne siekime prie už- valdymo visū tų, kurie vei- kia kitaip negu mėš. Bet užsidėkime mės sau užduotį lengvā, kuriā galime atlikt. O tokia lengva užduočia lai mums bus bėgyje šio meto tarpe žmoniū platinti apšvie- tą. Lai kiekvienas iš mūs prikalbina vienā ypatai pris- totū musū burin ir lankytiš mūsū susirinkimus; lai kiek- vienas iš mūs prikalbina ką iš pašalio, užsirašyt nadin- gā laikraštį, ypatingai "A- merikos Lietuvį"; lai kiek- vienas iš mūs prikalbina ką iš pašalio, nusipirkt nadin- gā knygele, iš kurios galima pasimokint naudingo gyve-

APIE IVAIRIUS DAIKTUS

Kodėl jurės pakyla ir nu- puola?

Jurių vandens pakilimas ir nupuolimas, neseniai dar bu- vo skaitoma prie didžiausių gamtos slapybių. Ir iš tie- sų, kaip būtų galima išaiš- kinti tą milžiniškų vandenu ūuolatinā kilnojimąsi? Kam jis reikalingas? Tą viską toli gražu, ne išaiškino net pirmas žmogaus supratimas, jog jurių vandens kilnojimą- sis yra surištas su atšalusia mėnulio planeta. Koki reik- kalą gali turēt šalčio mėnu- lio planeta, su jurių vande- nais, taip tolimais nuo sa- vės? Yra pasakojama, jog vienas senesniųjų gadylių astranomas, šiuom klausimu taip užsirupino, kad negalė- damas jį nuosekliai išaiš- kinti, nuėjo pajurin ir nubri- dęs vandenin, tyčia prisigir- dė.

Žemės pritraukimas.

Už šitos amžinos slapybės išaiškinimą dėka priklauso Newtono teorijai, kuri išaiš- kinā visuotino judėjimo. Iš jos mės sužinome, jog mė- nulio pritraukimas prie sa- vės žemės kamuolio, veikia didelį darbą šiame reikale. Newton užtikrinō, jog mė- nulius savo pritraukimu, vei- kia ant kiekvienos dalelės musū žemės. Jeigu gerai į- sivaizdinsime, jog musū že- mės paviršius yra atsikreip-ęs į mėnulį taja savo puse, kurioje yra Ramusis vande- ninytas, tai be jokios abejo- nės, aiškiai suprasime, jog jėga mėnulio pritraukimo, ant vandenį paviršiaus pa- gimdys neramumą, sutvers bangas, kėlnelių pavidalo. Tokiai pat itekmei patenka ir visa musū žemė, tik van- duo, kaip skystas daiktas, pasiduoda jai lengvau negu sauszemēs, turintis sakiētē- jusį paviršiū. Kada šitā su- prantame, tada galime iš- vaizdinti sau, jog kitoj žemės pusėj taipgi tvėriasi to- kiū pat budu vilnys, ant van- dens paviršiaus, ir nors leng- viau, banguoja prie kranto, paskui sauszemio bangavi- mą. Žinoma, sauszemio bangavimas mums nemato- mas ir nejauciamas, nes jis, laipo sukietėjęs daiktas, sa- vo judėjimą mums aiškiai ne parodo. Jeigu žemės pavir- šius būtų skystas, tada ma- tytume aiškiai, kaip mėnu- lio pritraukimo gimdomos bangos, bėgtų aplink musū žemę, vienon pusēn, be jokio sustojimo. Kiekviena žė- mēs kėmpelyje tada maty- tume dvi bangi, bėgant vie- nā paskui kitā. Taip gali- ma paviršutinai aiškinti teo- rijā jurių vandens pakilimo ir nupuolimo.

nimo ir įgyt naudingų žinių savo gyvenimo pagerinimui. Ir kada mės veiksimė toki darbą, ir stovėsime užtai, idant toki darbą atlikt, be mažiausios abejonės, atliksi- me jį, ir metuū baigiantės, kada darysime atskaitā savo metinių darbū, tada pama- tysime kaip didelį ir nadin- gā darbą mės atlikome. Ir džiaugsimėsi iš to.

Žmogus.

Mėnulio pagėjimas.

Yra dar vienas dalykas, liečiantis klausimą jurių vandens pakilimo ir nupuoli- mo, ir tai daug svarbesnis už pirmiau palygintā teo- rijā. Jurgio H. Darvino min- tis siek tiek nušviečia mums saulės sistemā. Nėra ma- žiausios abejonės, jog praei- tyje musū žemėj sukosi grei- tumu, nepalyginamu šiadiē- niamos sukimosi greitumui, o mėnulis buvo taip arti žė- mės, jog žemėj ir mėnulis iš- rodė vienū kunu. Iš priežas- ties greito sukimosi, nuo žė- mēs darėsi vis didesnē atstu- mimo jėga (vėjo pavidale) ir mėnulį stumė vis toliau, ir kuomet mėnulis nustumta toli, tada pasidarė jau dvi atskiros planetos. Priešime prie tos išvados, kada apsis- tosimė arčiau jurių vandens pakilimo ir nupuolimo. Piri- moje vietoje privalome at- kreipti atydā į energiją, ku- riā sudaro vandens kilimas ir puolimas. Prirodymus tam rasime jurių pakraš- čiuose, visame pasaulyje. Į- vairiai gaubtū upių tekėji- mas, milžiniškų uolū sudili- mas iki mažų akmenukū, ne apskaitoma daugybė žvėrgūdū, vis tai yra vai- siai toš energijōs. Iš kur ta energija ėmėsi? Tokiā e- nergijā iš nieko, niekas ne- galėjo sutvert. Tad kur yra šaltinis, kuriame ji gavo sau pradžiā?

Veikimas saulės ir mėnulio.

Šio trumpo rašto tikslas nėra išaiškinti visā dalykā, smulkmeniškai, kadangi vis am tam reiktų paimti labai ilgā tēmā; čia norima paju- dinti vien lengvesnius daly- kus, kuriuos kiekvienam žin- geidaujanciam skaitytojui verta įsitēmyt, butent: Jei- gu mėnulis savo pritrauki- mo jėga gimdo jurių van- doms pritraukimą ir nupuoli- mą, tai saulė, kaip daug didesnis kunas ir su didesne jėga, turētū padaryt tą patį, ir tai dar net su didesniu ju- dėjimu. Ir taip yra, tik su tuo imėsimu, jog saulės pritraukimas veikia ne taip žymiai, kaip veikia mėnulio pritraukimas; saulės pri- traukimo jėgos pagimdomas vandens pakilimas ir nu- puolimas yra tik pusiau tiek žymus, kiek nuo mėnulio pritraukimo paeinantis. To viso priežastija yra tai saulės milžiniškas tolimas nuo žė- mės, kuomet mėnulis žemėj yra artimiausiu kaimynu.

Saulės teritorija 26 milijō- nus kartū yra didesnē už mėnulio teritorijā, bet ji žė- mei yra tolimesnē 386 kar- tui. Toks tolimas nuo žė- mės ir yra priežastia, dėl kurios, kaip pirmiau sakyta, saulės pritraukimo jėgos veikimas ant vandens yra nežymus. Kartais saulės ir mėnulio pritraukimo jėga veikia vienū kartu, ir kuomet taip pasitaiko, tada ju- rių vandens judėjimą turime didesniu, neramesniu — la- biau siaučiančiu; kitā kartā pasitaiko, jog saulės pritrau- kimo jėga veikia vienon pu- sēn, gi mėnulio kiton—tada vandens judėjimas yra lėtas, ramus ir ne labai žymus. Toks veikimas vienok yra komplikuojamas daugelio pašalinū įtekmiū, kas suda- ro bangamā kėlančio ir puo- lančio vandens ir daro skir- tumā laiko įvairiose vietose. Paveizdan, prie šventos Ele- nos salos vanduo pakyla nuo dviejū iki trijų pėdū, kuomet įtakoje Foundy, van- duo pakyla iki penkiū de- šimčių pėdū.

Jurių vandens pakilimui ir nupuolimui yra dar ir kiti veikimai, kurie galima ma- tematiškai prirodyt. Mėnu- lio įtekme gimdo jurių van- dens judėjimą, bet tas ne pasilieka be pasekmū ir pa- čiam mėnuliui, kadangi tas viskas mažina žemės sūki- mosi greitumą, o mėnulį stu- mia nuo žemės, vis toliau ir

toliau. To visko aiškimas yra gana akyvas.

Jei kalbame, jog žemės su- kimosi greitumas mažėja, tai turi reikšt, jog praityje jis buvo greitesnis. Tikrenybė- je, buvo laikai, kada para susidėjo tik iš dvidešimties musū valandū, bet jei eisime dar toliau praetin, atrasi- me, jog para susidėjo iš de- šimties valandū, o dar se- niau, galbut žemėj apie save apsisuko bėgyje trijų ar ke- turiū valandū.

Mėnulio tolinimasis nuo žemės.

Dabar palikime žemės su- kimosi greitumą, ir pereiki- me prie mėnulio istorijos. Jau minėjome, jog mėnulis nuo žemės tolinasi kaskart vis toliau. Iš to išėitū, jog mėnulis buvo arčiau žemės, kada para buvo trumpesnė. Iš kitos pusės, galėjo but g- dynė, kada mėnulis artinosi prie žemės ir tuomi jis žė- mēs sukimasi darė grei- tesniu, ir kada žemėj vis da- rē didesnius šuoliū apie save, tada mėnulis turėjo but taip arti žemės, jog vos ją ne siekē. Ir toks many- mas būtų labai artimas daly- ko tikrumui. Kiekvienam aišku, jog besisukančiam ra- tui yra rubežiai, kuriuos perėjus sukimosi greitumui, ratui parsieina sutrukt į šmotus, kuomet nuo jo šer- dės išsisemia visa stiprybė, kuriai reikėjo laikyti rato svarumas. Taigi. Minējome jau, jog mėnulis buvo la- bai arti žemės, o jei dar to- liau praetin siektume, gau- tume supratimą, jog tolim- jė praityje musū žemėj susi- dėjo iš dviejū šmotū, kuriū vienas vėliau tapo mėnuliū. Taip susidaro teorijā apie jurių vandens pakilimą ir nupuolimą, imant tai trump- pais ruožais, susidarymā žė- inės ir mėnulio.

Para darosi ilgesnė.

Atsiskyrys mėnuliui nuo žemės, galbut jam reikėjo skaitytis su žemės besisuki- mu, kas galėjo sudaryt lygū ilgumā paros ir mėnesio. Laikams bėgant ir mėnuliui nuo žemės vis daugiau atsi- tolinant, mėnesis turėjo da- rytis ilgesnis, nes mėnulio kelionė aplink žemę darėsi vis ilgesnė. Para irgi darėsi vis ilgesnė, žemei maži- nant savo greitumą, reikėjo ilgesnio laiko vienam apsi- sukimui, bet gali but, jog mėnesio ilginimasis buvo kiek greitesnis, už paros be- siilginimą. Kaip apskaito- ma, toks laiko augimas pa- siekē žymiausį savo laipsnį, kada mėnesis susidėjo jau iš 29 parų, ir paskui nežymiai augo, kol mėnesiui priskai- tyta dabartinis parū skait- lius. Galbut kada nors lai- kas vėl pradēs trumpēt, ir vėl susilygins mėnesis su para; tada žemės sukimas bus la- bai lėtas, jurių vandens ki- lnojimąsi privers tada žemę but j mėnulį atsikreipusią daugiausia tik viena puse, gi žemės sukimas apie save, bus toks kaip ir mėnulio — abiem kartu sukantės, tik mėnulis keliaus aplink žemę, kuomet žemėj suksis apie save.

Toku budu apsisotā žė- mės ir mėnulio gyvumas, jei ne kitos galybės, kurioms

LIETUVIAI AMERIKOJ

BOSTON, MASS.

Paskaita apie saulės užtemimą.

Harvard observatorijos direktorius, profesorius Shapley, 14 dienoj Gruodžio, Massachusetts Tehnologijos institutė, salėje No. 10 turėjo paskaitą apie busiantį saulės užtemimą, kuris įvyks 24 dienoj Sausio, 1925 m. 8 valandą ryto.

Nors diena buvo šalta, bet publikos prisirinko kaupina salė, suvirš tukstančio ypatų, didžiūmoje moters. Mat lektorium buvo gražas vyrukas apie 35 ar 39 metų amžiaus, populiariškas vaikinās. Paskaita buvo paveiksluota ir prie to dar lektorius omenoje buvo figuruota "danganamio sistema".

Profesorius dr. Shapley savo temą aiškino šešiuose klausimuose. Pirmame klausime aiškino priežastis užtemimo. Čia lektorius mehaniškame dangnameje varinėjo kamuolius vielomis apie saulę, aiškindamas astuonių pasaulių arba planetų kelius, kaip jos keliauja apie saulę ir kaip kada eidamos savo keliu, atsistoja ties saule. Tokiu budu planeta, arčiau saulės stovinti, užėjus tiesiogine linija su kita planeta, apgaubia dale saulę, ir šito retkarčiais matoma saulės užtemimas. Toks nuotikis įvyks Sausio 24 diena, 1925 m. 8 valandą ryto. Užtemimas bus matomas New Bedforde, New Londone, Hartforde, New Yorke, Buffaloje, Duluthe, ir biskūtibus matomas čia pat, Cambridge.

Antrame klausime aiškino koki apsiereiškimai matoma iš saulės užtemimo. Čia lektorius aiškino saulės aplinkratį "corona", kas jis yra ir kokias žinias jis suteikia astronomams. Trečiame klausime aiškino apie saulės atmosferą, sulyg Einsteino teorijos kaslink šviesos ant kitų planetų. Ketvirtame

priklauso jurių vandens judėjimas, gimdomas saulės. Mėnulis eina prie susilyginimo paros su mėnesiu, gi saulė tuom patim kartu eina prie mažinimo žemės sukimosi greitumo ir tuomi eina prie susilyginimo meto su para. Tas butų galima, jei žemės sukimosi greitumas susilygintų su saulės besisukimu, bet tam pastoja keli mėnulis, vienok gady-nėms slenkant, paros ilgis gali susilygint su mėnesio ilgiu.

Galbut kaikas išrodys keistu toks tvirtinimas, vienok tą viską iliustruoja marso gyvenimas. Ant marso para yra pusantros valandos ilgesnė negu mūsų para; ant žemės, vienok, kuomet surasta buvimas ties juom trijų mėnulių, patirtą, jog vienas jų, marsui artimiausis, apibėga jį bėgyje septynių valandų ir 40 minutų. Tokiu budu vienos paros bėgyje, tas mėnulis marsą apeina tris kartus, ir todėl marso gyventojai turėtų para, susidedančią iš trijų mėnesių.

punkte aiškino apie Nebulo, Globuso ir Klustės žvaigždynus. Čia religiškam žmogui golėjo atrodyt labai "bedieviška".

Mat profesorius aiškino kaip iš tokių žvaigždynų atplyšo ugniniai kamuoliai ir vėliau užgesė, per metų eilės vystėsi, kol išsivystė ir dabar esamus pasaulius. Lektorius rodė įvairių žvaigždynų paveikslus, imtus Harvardo ir kitų observatorijų. Sulyg lektorius, pastarųjų laikų astronomai, su pagelba pagerintų prietaisų, sarado naujus pasaulius. Parodė vieną tokį pasaulį, kurio vienas šonas dar dega, gi antras jo šonas jau atšalęs ir prisidengęs, lyg žemės kėvalu. Pluta yra su išluzusiu kalnu, kurio viršūnė, sulyg paveikslo, panaši slankunui (reptilija). Profesorius aiškino: "Čia matosi mūsų pratevis". Publika ėmė juoktis, profesorius pastebėjo: "Taip, taip. Tai dar nėra tikras pratevis. Jis yra tik slankunų pratevis, ir tik iš jų augštesni gyvunai išsivystė, o iš augštesnių gyvunų išsivystė ir žmogus".

Penktame klausime lektorius aiškino kaip sena dangaus sistema. Čia jis nurodinėjo, jog žemė ir kitos planetos susitvėrė arba susiformavo ne vėliau kaip prieš tris tukstančius milijonų metų. Kometos susiformavo taip pat apie tą laiką. Šeštame klausime aiškino temą "ar yra gyvybė ant kitų planetų". Čia nurodinėjo, jog mūsų planeta arba žemė, turi geresnį apsiautalą arba orinę atmosferą, susidedančią iš šešių aplinkų arba savotiškų atmosferų. Kitų planetų padėjimas esąs kitoks. Iš astuonių planetų, gyvybė randasi turbut tik ant dviejų, butent: ant žemės ir ant marso.

Tokių paveiksluotų paskaitų šią žiemą bus dešimts, kas nedėdienis, 4 valandą po pietų. Įžanga į paskaitas veltui, tik tvarkos palaikymui yra įžangos kortos, bet nė vienas nėra gražinamas nuo įžangos, kuris neturi bilieto. M. Stakėnas.

BRISTOL, CONN.

Neteisinga korespondencija. "Sandaros" 48 No. tulas Lietuvos žvalgas rašo korespondenciją ir labai toli apsilenkia jis su teisybe, kalbdamas apie mūsų kolonijos lietuvius. Rodosi dalykus suprantančiam žmogui nereiktų lietuvių taip ižeisti, kaip tai daro Lietuvos žvalgas, sakydamas, jog lietuvių čia perka šv. Juozapo bažnyčiai langą. Kad perka, tai tiesa, tik jau ne už draugijos pinigų, kaip korespondentas sako, bet už surinktus iš gerų lietuvių pinigų, ir rodosi tame nieko blogo.

Bet matoma čia kalbama su keršto tikslu. Tie žmonės, kurie taip rašo, vienaip kalba, bet kitaip daro. Korespondentas kalba apie kitų bučiavimą kunigams ranta-

ku, o kaip tik reikalas pasieina, ir jie patys nuo to ne atsikako. Lietuvos kunigas čia yra reikalingas bent kelis kartus per metus. O kad reikia, tai ir reikalinga pagelbēt pastatyt bažnyčią. Tuos pinigus, sumoje \$253.-86c. tautos reikalams surinktus 1923 m. kuriuos korespondentas mini, juk irgi tie patys lietuviai sudėjo. Mat, geri lietuviai šelpia ir tautos, ir bažnyčios reikalus, kaip geriems žmonėms ir pritinka, ir rodosi, tuom pikintis yra visai bereikalinga.

Lietuvių čia gyvena ne perdaugiausia, tad butų partartina, idant visi gyventų kuodidžiausiamet sutikime ir laikytųsi vienybės, pratindamėsi nuo gėrimo degtinės ir mokindamėsi gražaus gyvenimo, o tada butų ir laikraščiams parašyti medegos apie geresnius dalykus, duodant naudingus patarimus. Senberniai tada galėtų pasijieškot savo gyvenimui tinkamas drauges, ir nereikalautų lysti į šeimynas ir draskyt jų gyvenimą, už ką pasikui reikia taisytis po teismus ir liktis iš miesto išguitais metams laiko. Tai gi partartina visiems gyvent sutikime, ir dirbt višiem kartų, tautos labui ir bažnyčios reikalams.

Lietuvos sunus.

Redakcijos atsakymai.

Lietuvos sunus. Sunaudojame kaip galima, tulas dalis apieidžiant, kadangi ne viskas buvo aišku, ka norima pasakyt. Akras. Sunaudojame. Parašykite prie progos ir daugiau.

K. Jurgeliavičius. Ka reiškia kučioje dedamas ant stalo šienas, mes negalimė aiškiai pasakyt, nes tuos papročius nestudijovome. Ispanijoje ir Filipinų salose katalikai kučios vakare šieno kruvelės sukrauja pakelėse, kad "Tris Karaliai, jodami į Betlejų, turėtų kuom pasiganyt savo dvikuprius". Galbut ir lietuvių ant stalo dedamas kučios vakare šienas turi ką nors bendro su ispanų papročiais.

K. L. S. Nesunaudosime, kadangi tai privatiškas dalykas, apeinantis tik dvi ypatas, kurių tarpsaviniai nuomonėse skirtumai laikraščiu skaitytojams ne svarbus dalykas. Parašykite ką nors iš savo kolonijos lietuvių gyvenimo.

Z. Andriejunas. Tarpe monopiano ir hydroplano skirtumas tame, kad monoplanas skraido tik ore, gi hydroplanas, apart skraidymo oru, gali plaukt ir vandeni. Abu jie vienok tolimoms kelionėms, kol kas, netinka; tolimoms kelionėms šiadien naudojama tik orlaiviai Zepelino tipo pavidalo, tai yra su daugybe maišų, gazu pripildytų, tam tikruose aruoduose, ir todėl jiems užtenka ilgam laikui spēkos pasilakymui ore. Pirmesniuose nėra vietos didesniam oro kiekiui, ir todėl su jais leistis tolimon kelionėn negalima.

Lietuvos Dunojui.

Garsus, senas Nemunėli,
Mūsų sriaunas upeli,
Ilgas amžius, kaip Lietuvos
Tu puoši kraštelį!
Ir skubotai vis banguoji,
Lyg geidsams ką rastie,
Njeks tavo kelionės tikslo
Negali suprustie.
Tu seniausias mūsų Tėvynės,
Vadovus upelių,
Pirmutinis su joms bėgi,
I gelmes jurelių.
Kasdien tave jos priglaudžia,
Vis į savo glėbį,
Nors ir esi tarp jų silpnas,
Bet nuo jų nebėgi.
Tave puošia lygios lankos,
Sesučių darželiai,
Kuriuose kasdien žaliuoja
Rutelių krumeliai.
Senas laikas, kaip lietuvis,
Tave vis dabina,
Įvairios rūšies medelių,
Ant krantų sodina.
Kad tiktai sau ramūs butum,
Ir jų ne ardytum,
Nors į plačias jures bėgi,
Bet atgal sugrištum.
Platus srianas Nemunėli,
Ten vasarą ramus,
Kaip saviems, taip ir praeiviams,
Pažiūrēt įdomus.
Puošia krantus žolynėliai
Ir medžių lapeliai,
Gamtos, žemės motinėlis,
Įvairūs krumėliai.
Tu juos laistai, kas metelis,
Laistai lygias lankas,
Kaip kas miels pavasarėjis,
Ten užėina tvankas;
Tavo pakrantės, Nemunėli,
Tikrą rojų daro;
Gamtą paukščius iš Tėvynės,
Ten giedotie varo,
Rodos' tų linksmy dainėlių:
Paukščių ir jaunimo,
Šau klausytum visą naktį,
Kaip šilo užim.
Kuomet tykiai Nemunėlis,
Vasarą banguoja
Ten jaunimas susirinkęs
Dainas jam dainuoja...
Ir prie jo ten tuomet linksta
Įvairūs medėliai,
Ir mūsų jaunų lietuvaičių
Raudoni veideliai.
Tavyje skaiti saulelė,
Per dieneles maudos'
Ir mėlsvų padangių skliautai
Debesėlius gaudos'.
O tu vis, kasdien, banguoji,
Niekso neatbodams,
Nors ir siaustų baises audros,
Bėgi nesustodams.
Leidžiantės giedriai saulutei,
Vis apsimigloji,
Atspindžius dausų, žvaigždelių,
Gelmėje kavoji.
Džena, naktį, nesustodams,
Bėgi tyvuluoji,
Ant savo tvirtos krutinės,
Mūsų vargus liuluoji.
Tykios vasaros naktelėj,
Tu pilnas gražumo,
Teiki dainiams kiltas mintis,
Karžygiams narsumo.
Viši tave, Nemunėli,
Gerbia ir guodoja,
Kaimų vyrai, artojėliai,
Ir tie ten dainuoja.
Net ir kitos tavės geidžia,
Aplinkinės šalys—
Jos mums sako, kad be tavės
Jų vargingos dalys.
Būt jų raudą mes suprantam—
Jos nor mūs apviltie:
Nori dvasią, jėgas, budą,
Lietuvio ištirtie.
Ak! Tu senas Nemunėli,
Kad jaustie galėtum,
Visus priešus mūsų Tėvynės,
Išnaikint padėtum.
Nors ir menkas mūsų burelis,
Daug svietur išguiti—
Už tiesas savo kovosim
Ir už tavo buitį.
Kur tik nebuk apsižvalges,
Akių žvilgsnius mesi—

J. K. Urbonas. Sugrišiu aš už trijų metų. (Vaizdelis)

(Taša)
Tai taip angliakasyklų kolonijų lietuviai priimdavo iš Tėvynės atkeliaujančius savo brolius; žinoma, nevisur ir ne visi taip elgdavosi, bet didžiūma buvo, tokių dar ir dabar yra, ir tas tikra tiesa. Jaunas lietuvis atkelioves ir papuoles į tokias draugoves, ir eidamas jų keliais, ne vienas likosi auka girtybių ir visokių paleistuvysčių. Ne vienas ir vedęs Lietuvoje ir palikęs savo šeimyną varguose ir ašarose, čia atkeliaves, ir "maloniai" priimtas savo viengencių, greitai užmiršo tuos, kuriuos paliko ašarose dėl kurių keliavo tolimą kelionę, įšėkodamas geresnio, šviesesnio rytojaus, bet tuojaus užmiršo ir nuėjo nedorybiu keliais....

Juozelio gyvenimo pradžia.
Juozelis ir papakliuvo į tokią "maloningą" kaimynų šeimyną. Kadangi jam dar esant Lietuvoje gėrimai ir toki "juokai" buvo nežinomi, gi čionai pribuvus pas "geraširdi" kaimyną, buvo verčiamas jį, kad priimtų tą jo "malonę", Juozelis įstengė atsilaikyt prieš tai ir nesutiko pasinaudot brukomomis "malonėmis".

Iš pirmųjų dienų, pasirodžius tokiems apsiėjimams brolių amerikiečių, Juozelis iš viso to labai stebėjosi. Matydamas tokį gyvenimą savo brolių lietuvių čionai, kur jie jau daugel metų pragyvenę ir nieko gero nėra užgyvenę, užmiršę net ir savo Tėvynę Lietuvą ir jei kas jiems primena ją, tai jie dar pasijuokia, paniekina ir net pakeikia ją; girdi, mės amerikoniai jau esame ir su kokia tenai Lietuva nieko nenorimė turēt, lai ji žinosi sau".

Pragyvenęs Juozelis tulą laiką naujoje "tėvynėje" ir "pasisvečiaves", turėjo imtis darbo, nes be darbo gyvent negalima. Ypatina svietur pribuvus, kur nėra ty, kurie rupinsis gyvenimo rytojūm, pačiam reikia but tėvu ir motina, ir rupintis gyvenimu, pačiam reikia but vadovu savo gyvenimo laivo.

Kadangi čionai buvo vien angliakasyklos, todėl ir darbų kitokių nebuvo kaip vien angliakasyklos. Gi angliakasyklose darbai pavojingi ir sunkūs, tai Juozeliui, kaip po dar jaunam ir silpnam, sunku buvo gauti darbą, ir prisiejo gerai pajieškot jį. Kuomet paklausdavo darbo pas savo brolius lietuvius, tie pasižiūrėję į jį su pajukimu atsakydavo jam: "Vai, piemuo užsimanē ir jis Amerikos! Mislini, kad tau čionai senas krajus, ir jame kiaules ganyt? Čia Ameriką ir mums čia reikia drutų vyrų prie darbo, o ne piemenų, tokių kaip tu..."

Tokius tai atsakymus tekdavo Juozeliui girdēt nuo savo brolių lietuvių, darbo paprašius. Bet yra sakoma: "Kur nebysi, vis nežysi". Taip ir Juozeliui; vieni pasityčiojo iš jo, bet buvo ir tokių, kurie prigelbėjo jam višame ir net darbo susiradime; per gerus žmones pasisekē jam susirast darbas, toks, kokį jis galėjo atlikt. Pradėjus dirbt, pradėjo geriaus jaustis, nes likosi prašalintas vienas nemalonumas, kuris kankino jį, tai gavimas darbo.

Nors čionai lietuvių buvo didelė kolonija ir nuo seniai užgyventa, bet lietuvių čionai visai buvo apmirus. Jokių veikimų nebuvo, vien gertuvėse ir kituose urvuose, taigi ir gyvenimas buvo neramus kitaip manančiam žmogui, ypatingai jaunam. Tai gi Juozelis Girelė labai buvo nusiminęs, nes jam toks gyvenimas buvo baises ir sloginantis, kadangi jis nesutiko but "amerikonu" ir kartu su broliais "amerikonais" užsidēt. Juozeliui teko kartą susipažint su vienu geru tėvynainiu, kuris irgi neuzsganėdines buvo šios kolonijos gyvenimu tarp lietuvių. Jiems surėjus i geresnes pžintis ir iššikalbėjus, abu nutarē apeist šį kampelį ir važiuot toliaus kur, susirast prakilnesnę savo tautiečių koloniją, kur gyvenimas yra malonesnis, gyvesnis. (Bus daugiau)

Visur savo jausmų sielai
Ten ramumą rasi.
Tik toks tavo, Nemunėli,
Grozės ne suprato,
Kas šauniu tavo pakrantėjų
Niekados nemato.
Garsus, sriaunas Nemunėli,
Lietuvos Dunojau,
Iš praeities, senų amžių
Slaptybes domojau...
Tu žinai mūsų tautos laimę,
Vargus ir vadovą,
Išpėk katras iš jų pirmas,
Tiems apskelbė kovą.
Kurie geidė pavergt šalį
Daug dėjo pastangų:
Kuomet žengė į Lietuvą,
Viršum tavo bangu.
Kad poeto aš gabumą
Tinkamą turėčia,
Tavo visą gražumėlį
I dainą sudėčia.
Bet, kad viską oprasytie
Tikrai ne įstengsiu,
Tai poetams tą palieku,
O aš rašyt vengsiu.

J. S. Galutis.

J. S. Gelutis.

KLAJUNAS.

Kaip visuomet buna praleidžiami mėnesiai, metai, valandos ir visas laikas, liguisto žmogaus. Ten kur pažėgesnė jo sveikatai atgaivint rami vietelė! Kur tankūs pušynai, kurie ištolo žiurint, tarytum buva apsupti, kokias akis viliojančiais, mėlsvais, tvirtais ukais, kurie, rodosi, tyliai snaudžia, it paukščiai savo, ramiaame nakties sapne....

Tokią vietelę buvo apsirekęs sau ir Klajunas. Tankūs pušynėliai, ant augšto kalnelio, apgaubtas mėlsvu uko apsiautahu, pasipuošęs milijonais it, deimanto, ramos lašelį, kurie nuo brėkstančios ryto šviesos mirgėjo; visur buvo tylia, jauku, jokio balso, jokios gyvos dvasios....

Tai buvo Gegužės mėnesėlio laikas, visų linksmas sutiktas pavasarėlio laikas, kuomet gamta bunda pamažu. Rytas pradėjo darytis kas kart aiškesnis, dangus, it nuo gaisro žėrėjo.

Nebuvo abejonės, kad dienele bus graži, jauki ir saulėta!...

Pati valanda veikiamojo gamtos akto, brėkstančios aušros, atbudimo iš nakties miego, buvo žavėjanti, įstabi; šaunus ir tylus, švelnučiai akordai nėrėsi sielon, širdį ramino....

Stebėtina! buvo gražus tas pavasarėlis. Gamta ir medeliai, vieni apsidengę savo styrinčias šakeles žaliais, lyg aksomo lapeliais, kiti vėl pasiputę baltais, raudonais, lyg rožių įvairių žiedeliais.

Jie visi tarp savęs snabzdėjo Slapta, tykų pavasario himnų, lenkdami žemyn, lyg ir ačiūdami užtai gamtai ir giedriai, šildančiai saulutei, už tuos šaunius, jiems suteiktus visų mylimus ir grožę teikiančius rubus....

Taip ir traukė, viliojo jie link savęs Klajuną, savo kvapėnių ir grožę, į kalnus, į girių tankumynus, į žaliuojančius laukus ir tarp banguojančių, lyg jurės žiemkenčių rugelių laukus:

Jam žiurint į gamtą, į jos vaizdelius, į tą žavėjanti pavasarėlio laiką, jis jautėsi lyg kad būtų pagautas kokiame tai svajonių pasaulyje, muzos bei genijų glėbyje....

Jie mintys skrido, lyg vėjo nešami, nukritę medžių lapeliai, rudens laiku; skriejo dausosna, tarytum lyg ko tai įšėkodomos augštai erdvėse. Bet neradę atbalsio savo siekiams, grįžo visu smarkumu, it žaibas prieš klančią audrą, stačiai į didmiestį, kur milijonai visokios išvaizdos žmonelių, per dienas kamavosi kvėpuodami dvokiantį miesto orą.

O ten toli, toli, už miesto rybų, taip šaunu, taip malonu! Pavasarėlis, gamta čia tokia graži, tokia žavėjanti!

Klajunas, užvėtas gamtos grožė, nė nepasijuto kaip išsiveržė jo sielos jauki dainelė:

Jauku yra čia gyventie,
Gamtos vaizdus čia matau,
Užtai aš čia tarp pušelių
Ir gyventie pripratau....

Dainelės balsas nuaidėjo viršunėmis tankaus, mėlsvu pušynėlio, toli, augštai... O jo mintys tuom patim laiku vėl skrido savo galingu smarkumu, už plataus oceano į Tėvynę, kur šimtmetinės, samanomis apaugusios kaimiečių bakažės. Kur ošiančios ir Tėvynės pargyventus skaudžius šimtmečius apdainuojančios tankios Lietuvos giružės....

Ir ten jose jo mintys apsistojo, tarytum girdėjo jų slaptą ilgėsiu galingą bylą, jų amžinus dainų rekordus kurie niekad nė nutyla savo nesuskaitomu ilgo gyvenimo metų laiku.

Klajunas, beklausdamas tų slaptųjų giružės, dainelių, atrodė lyg būtų apleistas, nuo visu, be jokios brolių užuojautos; skaudžių gyvenimo valandų kankinamas, tē mijo į ryte tekancią saulutę ir sykiu su ja, ir jam neužtekės laimužė, kaip ir kitiems, kurių daugumas nežino, kas tai yra vargas ir liudėsis....

Jis užsisvafojo, nuliudo, akyse pasidarė tamsu. Bet po valandėles ir vėl pradėjo atsipeikt, veidas nušvito sieloje atgijo viltis. Jis išiklausė rytmetinio užmo harmoniją ir nė nepajuto kaip ryte saulutė pakilo. Jos aukšiniai spindulėliai glostė jo veidą, plaukus, paukštelį dainų melodijos, skrido, skambėjo. O sykiu su jomis ir iš jo krutinės išsiveržė dainelė, dainelė tyli, gaili, pilna skundų:

Man ilgu ir neramu,
Kad mus broliai tarp skausmų.
Girios kalba tarp savęs—
Ar dar ilgai vis taip tęs?
Ar Lietuva, mus šalis,
Varžys laisvę ir dalis....
Ak! Ne, taip negali but.
Skaudžios ydos turi žut;
Tur vaikų dvasia prabilt,
Ant laisvės sparnų pakilt
Oran; ties bočių kapais—
Dirbt ir eitie jų takais....
Ir išvien visi tada,
Kaip bus giedra, pagada,
Sykiu visi darban stos,
Bendrai prieš skriaudas kovos,

Mokslas žingsnius ten lydės
Lietuvio ir lietuvių....
Linksmi bus visų veidai,
Nes juos džiugins jų darbai.
Vargo pačiai tuomet žūs,
Kaip stos niakęsis dangus;
Girios lyg mirtos žaliuos,
Laisvos, kaip bangos liuluos....

Dainelė nutilo. Jos aidūžis atsimušė į tyliai ošiančią, tankią, tamsią giružę. Ilgai, toli, skambėjo, lyg užjausdamas jam, lyg supraskamas jo sielos ilgėsi. Taip rodosi, kad tie tylūs Lietuvos giriųjų švelnučiai akordai, kurie vaidinosi jo svajonių vaidentuvėje, nėrėsi jo sielon, širdį gaivino, gailiai vergdami meilės pavasario giriųjų svajonių sapnui ji apsupo.

Bet tikrenybėje jie jo nežavėjo ir ne jam jie linksmas dieenele pranašavo. Klajunas jautė, kad jis toli, toli nuo savo tėvynės gyvendamas, už plataus vandenyno, toje aukso šviesoje, bet širdžiai svetimoj šalyj, jų negirdi, jie jo jausmų sielos negaivina:

Jis čia vienas užsidaręs
Tankiai kambaryje,
Liusti, rauda su našlaičiais;
Ten mus Lietuvoje...
Lietuvos, tėvynės vardas,
Jo širdies paguoda,
Be jos vardo nė dainelės
Jam pint nesiduoda....

Jis tankiai apie ją rašo, svajonių sapne ją atlanko. Jis pina jai nuolatines meilės daineles. Ji jam atrodo kaip žydintieji sodneliai, kaip paukščių saldūs čiulbėsis, upelių liudnas tyvuliavimas, įvairių žiedų kvėpėjimas ir visi kiti gražus gamtos apsišėškimai tvėrė šaunias pavasario melodijas ir pyne neužmirštis vaizdų vainikus, vien tik dėl savo Tėvynės, kad ji dabar laisva. Seniai jis ją myli, kaip savo sielos davėją ir iš pavasario svajonių garbės vainikus jai pina. O ji gal nieko apie tai nežino ir gal dar nė vienas jo jai skirtas tas menkas garbės akordas, jo Tėvynės širdies gilybių nepalytėjo?

Klajunas atsiminę savo jaunystės, praeities laiką, rodosi dar tik vakar, taip neseniai jis linksmi juokėsi, kaip girių paukštelis, liuosai, linksmi žaidė, skrajajo augštai, ir kaip jam matutė skambias jaunystės daineles dainavo, siųsdama į saldų nakties miegą....

Užmigkie suneli,
Kvietkeli gražūs,
Per sapną dievulis,
Taip myli, mažus,
Taip augant, tėvelis,
Mamytė stuboj—
Jie dengė, auklėjo,
Vis savo globoj....

Taip rodosi dar tik vakar ir nesenjai!... Taip, dar jis ir dabar kaip kada niekada, retkarčiais prasiujuokia, o atsiminę savo šalį ir tėvukų grinčią, sunkiai sudejuoja. Bet šiltos pavasario vėjaliu sparnuotos dainelės jį vėl ramina, migdo, liuluoja nesuprantamoj kalboj jam pasakas seka....

Žaliuojanti lankų rugeliai, netoli mėlsvu pušynėlio, jo gyvenimo vietos; jį meiliai žadina, vilioja savo uksmėn. O jis irgi jiems neapsileidamas, apčiuopęs savo mintimis jų bylą, eilių vainiką pina, praeities dainą jiems dainuoja:

Ak! Rugeliai, žiemkentėliai,
Taip aš jus myliu!
Net jus linksmą—liudną buvi,
Supratęs tyliu.
Kartais ima net pavydas,
Žiurint iš šalies—
Kaip jus stovit lyg sargyboj,
Prie vartų pilies....
Aš taip pat norėčiau taptie,
Rugeliu poryt,
Žaliuot, žydėt, nokt ir mirt,
Ir vėla atgyt,
Nes šios dienos mano buvio,
Margos kaip genys,
Kasdien baigia mano spēkas,
Čia jų atbalsys!....

Jis nutraukė savo dainelės skambančią, stygą ir staugai pasidarė tylu, ramu, aplink tik žalieji rugeliai, vėjo blaškomi, vilniavo it jurių mėlsvučių banguzės, tartum atjausdami Klajunų, ir dėkuodami jam už jo skambią, aišką, jiems skiriamą dainužę....

Valandelę užsimastęs jis, žingsniavo tarprugių siauru takeliu, link didmiesčio, palikdamas tuos šaunius visų sielos gaivinančius gamtos vaizdelius....

Staiga užstojo tylia. Ramu, aplink tik vėjaliu lengvai supami, išplaukė žiemkenčiai rugeliai, vilniavo it jurių blaškomos banguzės, snabzdėjo tarp savęs, ką tokio salpto, niekam nesuprantamo; jų tylūs, švelnučiai akordai, liejosi praeivio Klajuno širdužėn. Jis užgautas skaudžių gyvenimo valandų, nė nepajuto kaip iš sužeistos jo krutinės išsiveržė aidas dainelės:

Čeverykai ir kojos.

Dauguma žmonių mano, kad turi sveikas kojas, bet mokslo žvilgsniui labai retai tokių yra. Normališka kojų remiasi lygiai ant abiejų letenų, turi liuosus pirštus, neturi jokių užtrinių, naujkaulių ir sukietėjimų, ir gali ištisai per kelias valandas vaikščioti ir stovėti kasdien, be skausmo ir pavargimo. Šilpnas ir skaudančias kojas nemalonu turėt, ir dažnai esti priežastimi nervškų suirimų. Kad kojų nesveikamai randasi, parodo laikraščiuose apgarsinimai apie specialiskus čeverykus, mostis ir kitus kojoms dalykus. Apart to, kiropodistai ir taip vadinami kojų specialistai kraujasi sau turtus begydydami kojų ligas.

Visų tokių padėčių būtų galima išvengt jei būtų dėvimi tinkamai čeverykai. Tautos, kurios nedėvi čeverykų arba dėvi tik tai liuosas minkštas kojines, neturi jokių lėjų ligų. Viena iš civilizacijos blygybių būtų reikalas turēt čeverykus tojiu apsaugojimui, bet jie netik kad neapsaugo, dar paprastai, sugadina.

Vaikų kojos yra paprastai normališkos, dėlto, kad jų čeverykai dažniausiai gerai padaromi, su plačiais galais, žemomis kulnėmis ir patogus, ir dėlto kad jų čeverykai tėvų parenkami. Kuomet vaikai auga didesniais, jie seka suaugusius, patys renka sau čeverykus, pasiremiant najomis madosis.

Čeverykų tipai nešiojami daugumos moterų yra bariški. Augštos kulnys nusveria kuno sunkumą ant priešakinės dalies letenos, siaurasis galas suspaudžia pirštus, kas pagamina užtrinais ir narikaulius. Bet tai vis mados, ir tos mados turi but laikomos, nežiurint komforto. Mergaitės ir vaikinai, kurie išsiauklėja sporto ir atletikos ambicija ir kurie toje srityje darbuojasi vėlesniam gyvenimui, suprant normališkos kojos svarbą, ir nepašvenčia komforto dėl čeverykų madų. Kaip pasekmė, jų kojos yra beveik normališkos.

Tinkami čeverykai vaikščiojimui turi kojai tikt, turi but kulnys ne perankštos, užtektinai platus, kad pirštai liuosai galėtų judēt. Čeverykai turi but ilgesni už kojas. Kulnys turi but žemos, čeverykų viršus turi but tvirtas. Išsirenkant čeverykus reikia žiurēt kad jie būtų nē perdideli, nē permaži. Dabar čeverykai daromi įvairaus didumo taip, kad kiekvienas gali tinkamus sau prisiskirti. Nereikia paisēt pardavikų, nesukubyt, imt užtektinai laiko,

Be laimės tas, kuris svajoto
Ir liudėjo vienas visados,
O jei jį meilė suviliojo —
Toks nėra džiaugsmo niekados...
Gerai but tam, kuris be jausmo
Gyvena ant svieto ramus,
Toks nepažįsta širdies skausmo,
Nemato jis kitų vargus....
Ir tas tik gali but laimingas,
Kas turi karžygio jausmus,
Kurio darbas kilnus, garbingas,
Žmonijos saldina skausmus!....
(Bus daugiau)

nors pardavikas ir ragintų kuogreičiausiai išsirinkt.

Gerai apsimoka pirkt gerus čeverykus, gerai padarytus, negu pigius. Gerai yra dėvēt dvi ar daugiau porų čeverykų ir nešiot juos padieniu.

AUDRA.

Rauda, dejuoja ir klykia iš skausmo gamta... Lužta, nyksta, žuva viskas viesulu dauzomas... Per tą pašėlusį audros kaukimą girdēt, kasžinkur toli varpų gaudimas. Ir plaukia jų gėdulingas skundus, it baisi mirties smėkla, per visą gyvenimą... Mir-tis.... mir-tis.... mir-tis, rauda varpai kas kartas galingiau, ir jų aidu neslopina nē audros kaukimas... Nu-kautas guli ten toli, toli mano paskutinis draugas, nu-trauktas paskutinis gyvenimo siulas, ir neliuka nieko, nieko.... Naktis.... Audra.... Skaudus varpų dejavimas ir tas pašėlęs skausmas — audra, kuri žudo viską.... Kuom gyvent?.... Kuom gyvent?—klykiu baisios nakties tamson, bet atsakymo negirdžiu.... Noriu surinkt mintis—glaudžiu skaudančią galvą prie šalto lango stiklo, noriu manyt, suprast—ir negaliu.... Tik staugia, trankosi baisi audra—trankosi ir mano mintis skausmo dauzoma, kaip tie sniego sukuriai, kuriuos švaisto viesula... Mir-tis... mir-tis... mir-tis!... — Kvatoja varpai ir niekur negaliu pasislēpt nuo likimo pašaipos... O, trankykis smarkiau, audra! Kaukite baisiau, vėjai! klyksmu savo užsloginkite tą baisingą likimo pašaiপা!... Einu vėl prie lango... Gamtos siutime stēngiuosi už miršt viską, audros kaukime noriu paskandint savo beribį mirštama skausmą... Bet už lango jau tylu: seniai nutilo audra—ilsisi gamta, nugalėjusi skausmų viesulą... Tai tik mano krutinėje siunta audra, gėdulinga varpų aidū rauda malno siela ir klykia:—Kuom gyvent? Jaunas Klevelis.

rie menki gimstant, gali but išauginti stiprius vaikūčius jei tinkamai prižiurima jų maistas.

Jei pastudijosi bendro penėjimo rūštus, tai pamatysi, kad valgiai yra laipsniškai didinami su kudikio augimui. Iš pat pradžių turime griežtai pienską maistą, prie kurio vėliau prideda košę, vaisiai ir keletas daržovių. Pridėjimas eina laipsniškai, kad nešvėrtus viduriukų, bet prižiuri normalų augimą.

Panašus planas rekomenduojamas vaikams, bet per pirmus penkius metus reikia apsirubėjusit tik tais valgiais, kurie tinkamiausia parpina elementų reikalingų ugiui, ir kurio geriausia tinka kudikio virškinimo spēkoms.

Pienas, kaip ir kudikiams, vis tebeturi but pamatas valgių. Jis absorbuotiškai reikalingas tinkamam išsivystymui. Eagle Brand Pienas yra plačiai vartojamas Netolimuose Rytuose tarpe našlaičių Šventos Zeme, ir gamina stebėtinus vaisius gydant nedapenėjimą. Eagle Brand, tinkamai vartotas, suteikia visą reikalingą maistą del augimo ir todėl turēt; jei i kiekvieno augančio vaiko valgi.

Tukstanciai ir tukstanciai kudikių reikalauja ypatingos prieziuros tarp keturių ir 16 metų. Jiems reikia maisto, kuris ypatingai sotus. Jiems reikia maisto, kuris pagelbės jiems tēpti stipriais ir vikriais, kovojančiais prieš ligas. Tėvams štokiu kudikių stipriai rekomenduojama Borden's Eagle Pienas. Tai puikiausias pienas moksliškai sumaišytas su geriausiu cukrumi, kuris pagelbėti kudikiui įgyt svorio, be ko jis negali but stiprus ir vikrus. Yra tikra ekonomija visiems tėvams prižiurēt, kad jų vaikai tinkamai subūdavoti stembimui prieš ligas, kadangi yra pigiau vaikų sveikatą išlaikyt, negu ji krydyti. Sikiems vaikams, rekomenduojama, duot du šaukštu Eagle Pieno, atmiēto trimi ketvirtdaliais puodelio šalto vandens. Gali duot parvėjais ar po pietų. Senesni vaikai kai-kada labiau jį mėgsta su ginger ale, vaisių sunkomis, arba suplaktu kiaušiniu.

Perkaityk atyđiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk at-

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA
Geriausias patarnauja už pigiausių prekę. Jei mirtis pakitų jus draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.
Nuo rugpjūčio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—
13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

KUĐIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS DEL APRŪPINIMO MOTINIŲ IR JŲ KUĐIKIŲ SVEIKATOS.

Straipnis 105

MAISTAS AUGANTIEMS KUDIKIAMS
Laukiant kudikio normalis kai vystytis reikia jam duot užtektinai tinkamo maisto. Daugelis kudikių, ku-

TRYMAS VISDOS SUTAKIS PALENGVINIGI!
Nesidėkit ant ribelotų mofūtu, kuomet jums butina reikalingas tinkamas!

Reg. S. V. Pat. Off.

vinuomet buvo pareikštinga gyduole. Jis yra puikusis ir labiausiai patiekiamas alkoholis, kokį tik pinigai gali nupirkti. Nėra tikras, jei neturi INKARO vaistbaltis.

F. AD. RICHTER & CO.
1044 1/2 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

AMERIKOS LAIVAI
Pasiteiraukite apie patogumus kelavimo ant J. Valstijų Valdžios laivų. Jie turi svārius, patogius kambarius del 2, 4 arba 6 žmonių. Pulkis įvairus valgis, mandagus patarnavimas, didelės dėnys, beno koncertai ir visokios rušies gerumai ir patogumai.

Rengk, kad jų giminės būtų parkviesti į Ameriką ant J. V. Valdžios laivų Jungtinių Valstijų Linijū.

Matykite jų vėtinį laivų agentū arba

United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del **U. S. SHIPPING BOARD.**

Išplatinkime Amerikos Lietuvį nuo dabar iki Kalėdų, pasidarbuokime!

Mes duosime kiekvienam gražias dovanas kas prikals mums naujų skaitytojų. Mes apdrausime kiekvieną ant 1000 dolerių, kuris tik primokės 75c. viršaus prie savo prenumeratos. Seni skaitytojai taip-pat gali apsidraust da-mokėdami 75c. prie savo prenumeratos. **Apdrauda 1000 dol. mokama:**

	Vertė pirmais metais apdraudimo	Vertė auga kiekvienais metais po	Vertė po penkių metų
GYVYBĖS NETEKIMUI	\$1000.00	\$100.00	\$1500.00
ABIEJŲ AKIŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ RANKŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ KOJŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS IR VIENOS KOJOS NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS ir VIENOS AKIES NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS KOJOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS AKIES NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00

(Apdraudos vertė auga su kiekvienais apsidraudimo metais).

Kviečiame mūsų senus skaitytojus pasinaujint savo prenumeratas. Meldžiame labai gražiai panaujint prenumeratas, užrašytas giminėms į Lietuvą. Lietuvoje esančius apdraust negalime. 75c. yra visa mokesčių už apdraudą ant viso meto. Pas Doktorą nereikia eit ant egzamino, pasakykit mum, mes prisūsims aplikaciją. Rengiame gražius kalendorius Naujų Metų dovanoms, kuriuos kiekvienas gausite. Meldžiame labai gražiai visų pasidarbuot. Su guodone,

Amerikos Lietuvis

15 Millbury Street

Worcester, Mass.

kompanija! Pirmam banydymui nenusisiekūs, dabar šerų niekas neperka...” Akras.

KIBIRKSTELES.

Daug yra tokių masinų, kurios nuolat žmonėms triubija: Eikit į bažnyčią, eikit į bažnyčią, eikit... Bet ką veikt nuėjus bažnyčion, jos ne pasako. Užtai ir nedyvai, kad žmonės taip nutriuobyti, nuėję bažnyčion, nežino ką veikt; vieni žinaudžia, kiti saldinius valgo, kiti laikraščius skaito, o kaip Kauno kareivių bažnyčioje, tai kažkas net ir papirosus ruko. —Guz.

×

Visi tie, kurie šiadien keikia “netikusį surėdymą”, kad šiadien reikia nešiotis daugybę varinių centų, kas labai suprantama, daro dideli nepatogumus, privalo nepatogiau, kada reiks nešiotis daug daugiau popieriinių centų, vieton dabartinių, varinių. Tada tai visi bus “bagoti”—M.N.O.

×

Chicaga ir bala tai taip kaip vienas maišas, nes kas ten papuola, tai amžinai prapuola. Žiūrėkit kas darėsi su dvidešimtimis dešimimais, kol jie Chicagą pasiekė, o dabar! Nė “duko” jų nesigirdi. Arba jie ten, kur paklydo, arba Chicaga juos suvalgė. —Plikšt.

×

Nežinia prieš kokį šventę dabar taip žmonės gundoma... važiuot ir važiuot. Pili-lai laikraščiai apgarsinimų: “Važiuokit į Tėvyne... Važiuokit į Kaliforniją... Važiuokit į Kubą... Važiuokit į pietinę Ameriką... Važiuokit... Ot, rodosi, fins visus ir išvežs, privertinai. —XXX.

×

Tie, kurie dabar lietuviams pataria važiuot į pietinę Ameriką ganyt avių, galėję netrukę užsimt gabenimu meldžionių, Italiją. Tai bus “bizni” paspor-tams, vežėjams, ir viešbučiams. O kiek bus darbo-rubežų sargams, tai ojojoi! —Plikšt.

×

Kas pasakys, koks skirtumas tarpe žuvies ir silkės, tam duosiu “nagrados” dešimtį šerų “Lietuvos” pastatymo” bendrovės ir dyde-simtis šerų “Amerikos-Lietu-vos Kazlausko audimo ben-drovės. —Plikšt.

×

Airis ir žydas tai du žmonės, kuriems “palycomonās” niekad neliepia ties savo du-rimis nukast sniegą, nušaut šiukšles, nelaikyt katę krau-tuvės lange, nėgi persimai-nyt marškinus, pirmiau ne-gu jie supliš. —Plikšt.

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

F. L. I. S.

Žmogaus kova su ligomis.
Kaip seniai žmonės pradėjo gydytis, kuomet serga, nėra tikrai žinoma. Gilioje senovėje, laukinių žmonių protas, neišlavintas protas stengiasi ligą apgalėt burtais, magika arba tiesiog šaukiantės prie dieviškos galybės.

Istorikai mėgsta primint faktą, kad senovės žmonių tarpe buvo mėginimai viešos sveikatos darbuose. Egiptiečiai merkdavosi į Niliaus upės purviną vandenį. Juozapo šulins, netoli Gizeh, buvo kastas tris šimtus pėdų, per akmenį, kol prieiti prie tyro vandens. Visi žinome kaip fiziškai sveiki buvo senovės greskai. Ry-mionai pirmiausiai suprato ventiliacijos vertę. Jie atvedė tyra vandenį iš kalnų, ir įtaisė požemines rymas iš-matų nutraukimui.

Nėra abejonės, kad visi tie žygiai buvo labai svarbūs sveikatos palaikymui. Fak-tas, kad jie rėmėsi beveik vien ant intuicijos, nesumažint jų vertę.

Vėliau, viduramžyje, ka-rės, bloga valdžia, fanatiz-mas ir begalinis ištvirkimas nustumė žmonių progresą keliais šimtmečiais atgal. Šiuom laiku, visos sanitariškos priemonės buvo sus-penduotos, ir žmonės gyven-davo tokiose vietose kur bu-vo tinkamos tik gyvūnams. Jie retai kada prausdavosi ar skalbdavo drabužius. Iš-matos budavo metamos ant gatvių. Visos ligos buvo skaitomos kaipo Dievo baus-mė, ir mažai buvo veikiami, kad apsigynus nuo jų. Ke-turioliktame amžiuje užpu-lė maras aršiausioje formo-je, ir per trumpą laiką pa-krėtė ketvirtą dalį visų žmo-nių, gyvenusių tais laikais pasaulyje. Tas tęsėsi per kelis šimtus metų, ir iš prie-žasties to maro, arba “Juo-dosios mirties”, kaip tuom

laiku jis buvo vadinamas, žmonės buvo sujudinti apsi-saugot nuo tos ligos. Šiuom laiku raupai buvo labai iš-siplėtoję, ir raupais ser-gantiems buvo parupintos vietos, kur jie buvo prižiū-rimi, atskirti nuo kitų. Išlengvo žmonių padėtis pradėjo gerintis, nors prog-resas buvo nepaprastai ma-žas. Prietarai ir ignoraci-ja, tamsumo dvydukai, vi-suomet pasirengę buvo su-truškint tuos, kurie driso at-skleist gamtos slapytybę.

1628 m. Harvey turėjo daug sunkenybių, net iš mokslininkų pusės, kol pri-vertė pripažint jo supras-tą kraujo cirkuliaciją. Kol Jen-nerio nebuvo sumanyta 1798 metuose, raupai buvo taip paprastu dalyku, kaip šiadien tymai. Nuo 1830 m. iki 1860 m. holera, Suvienytose Valstijose daugumoje vietų buvo paprastu dalyku. Pir-mutinė devyniolikto am-žiaus dalyje, gydytojai apie nekuriąs ligas tik spėt ga-lėdavo, ir tai dažniausiai klaidingai. 1831—32 me-tais Europos aštuonioliko-jame mieste, kuriuose buvo priskaitoma apie keturi ir pusė milijonų gyventojų, iš jų 50,000 mirė holera. Virgini-joj laike tos pačios epidemio-jos, holera mirė vienas žmo-gus iš kiekvienų keturias dešimtis šešių žmonių; Mon-treale vienas iš dvidešimts, New Yorke vienas iš šimto, Albany vienas iš septynias dešimtis septynių. Net 1873 m. holera siautė devynioli-koje šios šalies valstijų. Šiltinė buvo kaip kokia ryškė, kurią skėdavo skur-das. Prieš civilišką karę gelto-nejai šiltinė budavo paprastu dalyku New Orleans, Galves-ton, Mobile, Key West, Pen-sacola, ir Charleston, S. C., apie kurias vietas, kai kurie rašytojai rašo, kaip apie e-pidemijos centrus. Phila-

delphija, Baltimore, Port-smouth, New York ir kiti miestai, kėsdavo nuo daugybės epidemijų. Faktiškai, nemažiau kaip devynias de-šimtis geltonosios šiltinės e-pidemijų Suvienytose Valstijose pasirodydavo.

Kaip skirtinga yra padė-tis šiadien! Moderniška medicina tikrai pradėjo veikti nuo didžiojo francuzo Louis Pasteur laiku, nuo 1857 iki 1885 m. Pasteur pa-sekmingai išrišo klausimą, kad puvimas, rugimas ir pa-našūs procesai buvo pasek-ime, apie kurią kalbėdavo a-pie gyvenime žemesnės for-mos “išsivysčiusią” genera-ciją, tai yra, kad tokios for-mos galėjo atsirast iš naujo, iš negyvos materijos. Pasteuro darbas apėmė ir išra-dimą, kad nekurių ligos žemesniuose sutvėrimuose kyla iš augimo ir nesuskai-tomas daugimimosi jų ku-nuose mikroskopinių auga-lų, žinomi kaipo ligų perai ar bakterijos.

Toliau medicinos darbas pasekmingai vystėsi ir vis dar labiau vystosi nešdamas žmonėms neapkainuojamą pagelbą.

Netinkamas valgis.

Nuo trijų iki šešių milio-jų kudiškių negauna užtek-tinai valgyt. Tie kudiškiai, apie kuriuos tėvai ir mokin-tojai dažnai kalba, kaipo “delikatnus” arba “tingus” arba tik apsilėidusius, bet Lydia Roberts, valgių eks-pertė seneniai parašė Suvie-nytų Valstijų Darbo Depar-tamento kudiškių Biurui knyga “Kas Nedavalgytas” sako, kad jie yra alkanai, ar-ba kitaip sakant, nedavalge. Kaikurie tie kudiškiai ištik-rųjų negauna užtektinai val-gyt; dar daugiau negauna užtektinai tinkamo maisto kaikurie negali tinkamai su-virškint ką jie valgo. Sulyg Dr. Josephine Baker, dau-čiau kai penktadalis moky-klų vaikų iš New Yorko yra nedapenėti. Visose Suvie-nytose Valstijose jų skaičius yra net didesnis. Dr. Tho-

mas Wood sako, kad jų esą nuo 15 iki 25 nuosimčių. Ka-dangi čia ne įeina kudiškiai jaunesni kai mokslo metų amžiaus, tarp dviejų ir sep-tynių metų, kuomet sunyk-mas iš nedavalgymo papras-tai prasideda, tai tuos pris-kaitant bus nuo trijų iki še-sių milijonų alkanų kudiškių.

Daug tų kudiškių eina al-kani, sako Roberts, dėlto, kad jų tėvai negali suteikt už-tektinai tinkamo maistingo maisto. Tūkstančiai šeimų-ny šiadien gyvena iš pelno, iš kurio negali geresnio val-gio nusipirkt. Bet biedny-ai nėra dar tikra nedavalgy-mo priežastis. Daug motinų nežino kaip panaudot savo pinigų, kad gaut daugiaus naudų iš maisto arba kaip paruošt sveiką, maitingą va-lgį savo šeimynai. Daug ki-tų nemoka ar negali gerai suvaldyt savo vaikus, kad jie valgyt tinkamus dalykus, miegotų ir ilsėtusi tiek kiek jiems yra reikalinga augi-mui. Jie didžiuojasi, Ro-berts sako, kad turi “delikat-ną” kudiškį. Jie nežino, kad nedapenėtas vaikas ar mer-gaitė yra ypatingai palinkę prie ligos, kadangi “neati-dus, neveiklus kudiškis, kuris visados yra pailsęs, kuris stovi atsirengęs į mokyklos sieną, kuomet jo draugai linksminasi, išaugs į vyrą, kuris bus silpnas sveikatoje ir neišaugusio kuno, bus tai silpnas suaugėlis, atmetas nuo armijos rekrutas”.

Vienas geriausių būdų, kad alkanai kudiškiai būtų tinkamai maitinami ir augina-mi, knygutėje nurodoma, y-rā susilpnėjusiems iš neda-valgymo ligonbučiai arba speciališki klesos skyriai, kame kudiškiai yra suveda-mi mokintis valgio ir sveika-tos taisyklė. Motinos yra kviečiamos ir raginamos eit į klesas ir į kudiškių namus. Tokių klesų randasi Bosto-ne, Chicagoje, New Yorke ir kituose didesniuose miestuo-tas įstaigus kudiškiai greitai se. Sakoma, jog lankanti pasitaiso. Valgis yra kitas svarbus dalykas sumažini-

VEJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

IS LIETUVISKŲ DIR VONŲ.

Draťakojis. Kaip jau dabar madoje lyginimas moteriu “teisių” su vyrų tieso-mis, tai mūsų dirvono “mi-siukės” savo vyrus pralenkė. Jos netik plaukus nusikirpo, kaklus nusiskuto, lyg kokios “pakutninkės”, bet ir val-gyt vyrams gamint atsisa-kė. Mat “laiko neturi”, nes per naktis iš pinigų kaziro-ja, kaipada pralošdamos po-penkdėšimtinę. O taip per naktis nusiidriba, kad paskui iki priešpiečių nepajegia atsikelt. Tokiu būdu jų vyr-ai, iš darbo parėję, turi pa-tyt sau valgyt išsivirt, pa-valgyt, vaikus papenēt, ir “smuk” dručiai uždaryt laikyt, nes, Dieve saugok, prasantatą kę “misiunte”, tai tuojau suspigtų: “Aš einu paimt divorsą!” Mat jos turi akį ant senbernių, ku-rių čia netruksta. O tie sen-berniai dabar kenčia dėl “gronycios uždarymo”, tai ir nedvyvai, kad gyvenašles su pulkais vaikų maitina, ir pa-tys nejaučia, kaip jų tiesos stovi žemiau “misiukių tei-sių”. Silignin.

Kaunasi. Męs turėjome di-les varžytines už tulus šven-tuosius. Visi jie muns išro-dė gražus ir geri, apart dvie-jų, kuriuos visapusiškai ap-mui iš nedavalgymo nusilpi-ma, yra mokyklų užkandžiai (School lunch).

Medikališka priežiūra vai-ku, pakol jie pereina augi-mo amžių, anot Roberts, yra pamatinė taisyklė, kurios turi prisilaikyt milijonai nu-silpnėjusių iš nedavalgymo kudiškių, kad atgaut sveika-tą ir tvirtumą; tokiam dar-be turi but greitai patėmyti valgio nedatekliai ir jie pa-taisyti. Taipat kaip vaikai taip ir augusieji turi mo-kintis kaip sveikai ir tinka-mai gyvent.

Kolonijaiškosios Dienos
Dienos Washingtono ir Lafayetteo. Korpulinkos ir karaliaus Jurgio, buvo pūnai galiojančių paprėtu pulkiono-pone ir graži apsidėšimams vyrams papuošti savo galvas su grasiu perukai. Jie šitas paprotys galio-tu ligi šiol, tēt flandien daugelis žmonių gėlių pašalpiu no perku pletakauomis apdėstus savo galvas. Tačiau vietoje to, jie flandien naudo-ja **Ruffles**. Pūdamų širdinajį prieš, kuris, jei išpalet juos, galio-ja kečien per se-valt ar dešimt dienų ir vėliau tik redarizais valg rėntelo, grėšis ap-valis galvos oda nuo šių erdymėčių bėtu lyryną; nesešimas tuojau-ty prazyta ir plonai tuojus atgalo savo natūrali, normali gražiū. Ruffles galina gauti visose apšitosose po 6c. bonk, arba us 75c. pristin-ciame pėstu lešal i dirbtovės.

VIETOS ŽINIOS

Obuolių vakaras. S.L.A. 318 kuopa rengia iškilningą ir worcesteriečiams dar nepažįstamą "Obuolių vakarą", kuris įvyks ateinančioje subatoje, Sausio 3 Aušrelės salėje. Rengimo komisija jau nuo seniai ruošia šį vakarą, ir visomis pastangomis stengėsi suruošti tokį surengimą, kokio Worcesteryje dar niekad nebuvo. Įžanga visai pigi, tad kiekvienas galės ateiti ir pamatyti ką jaunutė kuopa gali suruošti. **Rep.**

Truksta vandens. Dėl buvusios sausos vasaros ir tokio jau rudens, ir sausai užšalus, pasirodo didelė stoka vandens. Miestams ir miesteliams dar gaunama jo iš tolimesnių rezervorų, bet gi kaimuose jau rodosi vandens badas. Didžiausius pavojus kaimuose, aplinkėse Leomister, Millbury, Shrewsbury, Fitchburg ir Athol. Valstijos valdžia įsistojo do kaip galėjus aprūpinti kaimus vandeniu, bet ikišiol dar toki budai nesurasta.

S.L.A. 318 kuopos metinis susirinkimas įvyks ateinančiame nedėdienyje, Sausio 4 dieną, antrą valandą po pietų, Aušrelės salėje, po No. 33 prie Millbury gatvės, į kurį privalo visi nariai atsilankyti, nes šis susirinkimas yra labai svarbus; jame bus užtvirtinama naujoji valdyba, gi senoji valdyba išduos raportus iš savo darbų ir kuopos stovio. Todėl visi nariai kviečiama škaitlingai ir į laiką susirinkti. Nepamirškite atsiesti ir naujų narių, idant prisirašytų.

J. Krasinskas, sekret.

Aušrelės vakaras. Kalėdų vakare Aušrelės draugija savo salėje turėjo surengusi savo nariams privatišką vakarėlį, kur prie kalėdų Eglaitės linksmintasi iki vėlyvam vakarui. Ten pat Aušrelės horo vedėjas Jonas Dirvelis atliko ceremonijas savo susižadavimo su O. Gluodžiute ir sakoma, už kokio mėnesio laiko įvyks vestuvės. Dieve jiem padėk. **Rep.**

"Merry Christmas". M. Johnson, gyvenantis prie Horrold gatvės, Kalėdų rytą užėjo į krautuvėlę prie Boston gatvės. Krautuvėlės savininkas nebuvo, jo vietoje buvo tik koks tai "grinorius", nemokantis angliškai kalbėt. Johnson jam palinkėjo linksmų Kalėdų, pasveikindamas su "Merry Christmas". Vyriškis, būvęs krautuvėlėje, nesupratus ką pasakymas reiškia ir patikėjęs, jog Johnson jį kolioja, pasigriebs netoli gulėjusį plaktuką, sudavė Johnsonui kelis kartus galvon ir tuom uždavęs kelias žaizdas, pats iš krautuvėlės pabėgo.

Žuvo policistas. Kalėdų dienoj policistas Sanborn patėmijęs vieną automobilį greitai važiuojant, davė ženklą sustot, bet tas ne-

klausė ir visu greitumu pro jį prašvilpė. Policistas tada sulaukė iš Albany važiuojantį su savo šeimyna tulą McKenz'e ir jo automobilinį lipęs, liepė vytiš prasizengė. Vytasi jį greitai, bet privažiavus Lake Junction McKenzės automobilis užkliudė kita, bėgantį priešingon pusėn, tad pirmasis paslydęs tēškė į stulpą taip nelaimingai, kad policistas Sanborn ant vietos užsimušė, gi McKenzės pasažierai žisi penki tapo sužeistais.

Nėnoma liga. Paquale Seamo, parėjus iš krautuvės savo sunų, 6 metų Vinę guliję ant grindų be žalo, visą pasmelusj. Paauktas daktaras atrado jį pavojuje ir pasiuntė lignonbutin, kur daktarai ne užtikrina jo gyvybę, bet ir nesuranda kokio liga jis serga. Motina kasakoja, jog jis atsikėlė sveikas ir jai iš namų išeinant nieku nesiskundė.

Bitininkų suvažiavimas. Worcesteryje įvyks suvažiavimas bitininkų, kuris tęsis dvi dieni, pradėdant Sausio 6 ir baigiant Sausio 8. Posėdžiai bus laikomi Armyory kazerne. Apart savo reikalų aptarimo, bus rinkimas valdybos, taipgi bus ir viešas vakaras, su programu.

Atsiimkit laiškus. "Amerikos Lietuvis" administracijos raštinėj randasi laiškaišioms ypatoms: Liudvikas Nadzeka, Katrina Bludienė, Kazis Kerševičius, M. Kvedaras, Elzbieta Jasiunytė, Agnė Barausky, J. Zdanėvičius, Juozapas Sadaucas, M. Dailadienė, Jurgis Genevičius, Mike Evaska, Petras Puodzis, Bernasius Bautrukaitis, Peter Dauderis, Klim Scesnulewicz, John Zuskas, J. Mekelis, Zigmantas Radzuvaitis, Miss. F. Prancuna, Peter Pylski, Juozas Sunelis, Frank Nauelis, Mrs. Zuzana Zigmant, Adolf Tikaiža, Joana Krakauskiutė, Juozas Petkus, Stanley Roman, Martin Bascenski, Joseph Maciskis, Joseph Verbšis, K. Aukštikalnis, Vaclovas Šliora.

Galite atsiimti patys, atėję į "Am. Lietuvis" administraciją, 14 Vernon St.

Administracija.

Svarbus susirinkimas S.L.A. 57 kuopos įvyks 4 dieną Sausio, 2 valandą po pietų, po No. 29 prie Endicott gatvės, Worcester, Mass. Todėl visi nariai malonėkite susirinkti, nes bus išduodami raportai iš visų metų, ir naujoji valdyba užims vietas. Taipgi nepamirškite ateidami į susirinkimą, atsivesti ir naujų narių prisirašyt.

J. Skliutas, pirm.

Mindaugis Lietuvos Karalius. Worcesteriečiai! Švenčiant Naujus Metus, nepamirškite, kad S.L.A. 57 kuopa vaidins didelį lietuvių tautos istorišką veikalą "Mindaugis Lietuvos karalius". Kad šį svarbų veikalą visi Worcesterio lietuviai galėtų pamatyti, bus loštas du vakarai: Naujuose Metuose, tai yra Sausio 1 dieną ir Subatoje, Sausio 3 dieną,

1925 m., Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St. Abu vakaru lošimas prasidės lygiai 8 valandą, tad nesivėluokit. Kiekvieno lietuviu yra šventai pareiga pamatyti šį taip labai svarbų veikalą, kuris atvaizdina laikotarpi nuo 1242 m. iki 1260 metų. Todėl nė vienas nepraleiskite šios progos, nes kitos tokios gal nebūs.

Vietinės lietuvių šv. Kazimiero bažnyčios klebonas kun. J. J. Jakaitis sunkiai serga.

Naujų Metų vakaras. Seredos vakare, užbaigimui senų ir sulaukimui naujų metų, Aušrelė rengia vakarą, kaip ir paprastai. Bus programos ir dalyvių priėmimas. Apart pačių narių, įėjimas leistinas ir tiems, kurie Aušrelei prijaucia ir ją visame remia. **Rep.**

Daugiau reikalavimų. Policijos viršininkas savo metiniame raporte, miesto tarybai stato daugiau naujų reikalavimų. Jo nuomone, reikalinga daugiau policistų, kad apstačius daugiau skersgatvių saugojimui automobilių tvarkos; daugiau žiburių signalų, ir daugiau policistams telefonų.

Walter Bliss, su savo tėvu turėjęs kriaucių pramonę prie main gatvės, atrastas pusgyvis, begulintis ant stalo, apsižiojęs nuo proso numautą gazo dudą, ir taip gazu užsiniuodinusj. Priežastis pasikėsiniimo ant savo gyvybės, kaip ir tolesnis jo likimas, kolkas, nežinoma.

Ginčai dėl gatvės. Miesto tarybojė eina dideli ginčai dėl pravedimo Portland gatvės per Cammon parką. Viena pusė stovi, kad gatvę pravest, nes reikalinga praleist susikimšimą prie Franklin gatvės, gi kita pusė nesutinka, kadangi parke yra revoliucionierių kapai, ir kaipo šventa vieta, neprivalo but judinama.

PARSIDUODA

FARMA 160 AKRŲ ŽEMĖS, arti fabriku, s uvisais irankiais ir gyvuliais, geri triobėsiai, su dideliu mišku, žemė prieina prie didelio vandens. Parsiduoda arba mainysiu ant namo mieste.

FARMA 45 AKRŲ ŽEMĖS, su gyvuliais ir irankiais, parduosiu arba mainysiu.
ZEMĖ SU MIŠKU šale Greenwood st. 26 akrai. Jei kas pirkš šiuom laiku, parduosiu po \$65 akra, vertės \$100 akras ir miškas uždėk.

STORAS, KAMPINIS ant randos, puikusia vieta kraucių ir drapanų krautuvei.

JONAS BUROKAS, 94 Ward ir Wade Sts. Worcesteryje.

PARSIDUODA ant lengvų išlygu Bučernė ir Grosernė, labai geroje vietoje, biznis išdirbtas. Taipgi 3 šeimynų namas — sykui. Pasiklauskite

AM. LIET. ADMINISTRACIJ, 14 Vernon Street.

L. J. PAULASKAS INSURANCE AGENTAS. Namus, Formičius, Automobilis ir visokius rušies biznius. Prieg tam turiu ant pardavimo ir mainų daug gražių namų ir farmų.

14 VERNON STREET (Prie Am. Liet.) (52-3)

AMERIKOS LIETUVIS ATLEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

PARSIDUODA

PARSIDUODA 7 ruimū naujos stupos formičius, galima pirtk visą arba pavieniais daiktais. Kreipkitės —
167 PROVIDENCE STREET
Telefonas Cedar 1197 J—K (Pirmas gyvenimas)

BRANGUS AMERIKIEČIAI! Suteikite man tą laimę, paaukaukite visi po dolerį, už ką iš kalno tariu aciū. Kiekvienam prisintusiam dolerj, prisišiu atminčiai šavo fotografija. Adresas:

A. Čižauskas, Kaunas, Ukmergės pientas No. 12, LITHUANIA. (52-1)

ANT RANDOS

TENEMENTAS ANT RANDOS. Moderniški 6 kambariai su elektrai, gėsu, naujomis maudymėms, už \$20.00 mėnesj. Kreipkitės—

27 MILLBURY STREET (52-1)

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJAME, dar smarkių vyrų ir moterjū del platinimo mūsų Naujo Išradimo Gyduoliu, kurios be jokios operacijos visas ligas gydō. Atsišaukdami įdekit 2c. krasaženklj atsakymui.

Z. A. EINIK C.,

City Hill Street, Union City, Conn. (51-3)

Parsiduoda Barbernė!

(BARBER SHOP)

Barzdaskutykla randasi geroje vietoje, apgyventojė mūsų žmonėms. Lietuvis galėtų padaryt gerą biznį. Norinti pirtk, kreipkitės šiuo adresu: Gyvenimo vieta:

H. ZAKARIAN, 12 New Port Street (Bizinj) vieta:
42 MILLBURY ST., Worcester, Mass.

Parsiduoda Valgykla ir Keptuvė.

VISKAS PARSIDUODA UZ \$2500.00 SU ĮNESIMU \$700.00
Kitus pinigus galima išmokēt per porą metų. Savininkas keliauja į Vestus, todėl šita proga greitai pasinaudokit.

JONAS DABRILA,

56 GREEN ST., WORCESTERYJE. Telefonas Park 86563, arba Cedar 1497—J—K

Geras pirkinis, pasinaudokit

Mes parduodam labai pigiai savo "biznį", valgomų daiktų krautuvę (Bučernė). Biznio darom apie devynis šimtus dolerjū. Turim greitai parduot, todėl visai pigiai parduodam. Kreipkitės į

"Amerikos Lietuvis" ofisą,

ten gausite žinią kur yra mūsų krautuvė ir kas yra šavininkais tos krautuvės ir kaipa.

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausti į kitus miestus, veža anglis ir persando trokus prie visokiū darbū. Adresuokit šiaip:

340 Harding St. Worcestery. Tel. Park 4156.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSON, Advokatas

ir registruotas notaras Lietuvis atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip Europoje.

390 Main St., Room 391-932, Worcester, Mass.

AM. LIET. ADMINISTRACIJ

14 Vernon Street.

L. J. PAULASKAS

INSURANCE AGENTAS. Namus, Formičius, Automobilis ir visokius rušies biznius. Prieg tam turiu ant pardavimo ir mainų daug gražių namų ir farmų.

14 VERNON STREET (Prie Am. Liet.) (52-3)

AMERIKOS LIETUVIS ATLEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

Atsiusk tiktai 85 centus

O gausi vaisty nuu nervų, išgasties, nuomario, klajojimo, bėmegės, galvos skaudėjimo, ausyse užimo ir visokiū nervų nusilpnėjimo. Naujausia sapninkas su daug paveikslų, apdarytas \$1.50. Taipgi mes užlaikome didžiausią krautuvę visokiū lietuviškū žolių ir šaknų su lietuviškais nuordymais, kaip vartot. Geriausia Trejonka 60c. pakelis. Atsiusk 10c., o gausi visokiū žolių ir knygu kataloga. Reikalaujam agentų pardavėjė: mui mūsų visokiū žolių.

M. ZUKAITIS,

451 Hudson Ave., Rochester, N. Y. (30-4)

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip PRANAS LEVERIS Dailydė-staliorius. gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu —
14 Vernon St., Tel. Park 3177, Worcesteryje.

J. L. Pašakarnis Lietuvis optometristas

ir akinjū pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA,

316 Main Street,

Turtas — \$22,500,000

Įdėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryto iki 3 popiet. Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

"Skrom", P. Lipneviciaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje. **NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!**

Reumatizmas dabar labiausiai žmogų kirstėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolė "Skrom" yra pagdyę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiką sutalpino: šimtai žmonių pasigelbėjto vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisišime del persitikrinimo. Jeigu jus sergateg reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisišime šių stebuklingū gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Nekomutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu \$1.25.

M. Paltanavičia,

14 Vernon St., Worcester, Mass.

DR. TESSMER,

Dentistas
306 MAIN STREET, Worcester, Mass. (virš Iver Johnson krautuvės)
SUTEIKIA SAZINISKA PATARNAVIMA LIETUVIAMS!
Tel. Park 3310.

Lietuviška Kepykla!!!

Kepami keikšai del Vestuvių, Varduvių ir Balių. Sažiniškas patarnavimas, ne brangios kainos. Pa-bandykite pas mane.

B. MINGILAS,

56 Green St., Worcestery.

NORI ŽINOT

Kas dedasi Lietuvoje, pačiam pasauly, ore ir ant vandens; kaip gyvena artimieji ir tolimieji kaimynai, koks jų gyvenimas ir kultūrinis plėtojimas.

Skaityk "Trimitą"

Jame rasi visa trumpai, aiškiai ir visiems suprantama kalba aprašyta: apie naujiausius išradimus, įvairiausius nuotikius įvairių tautų ir žymesniųjų žmonių įvairiose epochose, gražiausius paveikslū tiek iš lietuvių, tiek ir kitų tautų gyvenimo, eilių, straipsnių svarbiausiais dienos klausimais, daug gražių apysakų žymesniųjų lietuvių ir kitų tautų rašytojū, ždomiausjū įvairenybių, juoku, poetišio valandai ir daug naudingū pasikaitymų. "Trimitas" vienas turtingiausjū ir pigiausjū lietuvių laikraščių. Eina kas savaitė ketvirtadienis, knygos formato 32-48 puslapių. Prenumeratos kaina 5 s. m. antram pusmečiui: LIETUVIŲ — 6 litai, UŽSIENY — \$1½. "Trimito" adresas:

"Trimitas", Kaunas, Laisvės Al. 26 Nr.

DIDELIS NUMAŽINIMAS KAINŲ
Aplink—Kelionės Laivakorčiū

WHITE STAR LINE	RED STAR LINE
Is New Yorko į KLAIPĖDĄ \$186.00	ir daugiau, kainos pagal laivą.
į KAUNĄ \$205.00	
ir ATGAL.	
Trecia klisa—taksų \$5.00.	
Plianuokit dabar grizti aplankyti savo senus draugus	
Pasiklauskite Agentų ar	
White Star and Red Star Lines,	
84 State St., Boston, Mass.	

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST. Telephone Park 4156

"Geriausia, ką pinigai gali nupirkt," sako Worcesterietis apie Erbjus.

P. FRED O. KINFIELD, 32 HERMITAGE LANE, SAKO NAUJOS BE—ALKOHOLIO GYDUOLĖS IŠGYDĖ JI.

P. Kinfield sako: "Per tris metus aš taip kenčiau nuo reumatizmo, kad negalėjau pakelt rankas sušukuot plaukus. "Mano rankos, kojos ir pečiai taip skaudėjo, kad negalėjau pasijudint be skaismo. "Negalėjau nakčia miegot, ir, kas blogiau, pilvas pradėjo negaliuot. "Atsirasdavo daug gazo, ypac po valgių, galva skaudėdavo, ir negalėdavau pasilenkt. Virškinimas buvo prastas, ir apetito visai netekau. "Po vartojimui Erbjus (žolių sulčių), jaučiuosi, kaip naujas žmogus. Reumatizmas pranyko, pilvas pasveiko, ir jaučiuosi daug sveikesnis, negu kada pirmiau, aciū Erbjus. Yra geriausia gyduolė, kurią pinigai gali nupirkt. Visuomet patariu vartoti." **ERBJUS** yra demonstruojamas Worcesteryje pas—
WILLIAM L. DAVIS, INC., 602 MAIN STREET ir parsiduoda visose geroje aptiekose.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDZIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURITAS ARTI \$500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.88 pomirtiniū. Pasalpa išmokėta \$247,687.15
S.L.A. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primumi nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikrašči "Tėvyne" dovanai ir taipgi gauna S.L.A. išleistą knygas už pusę kainos.
POMIRTINIAI SKYRIAI—\$150, 300, 600, IR 1000.
PASALPINIAI SKYRIAI—\$5.00, 9.00 IR 12.00
I SAVAITI.
Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS!
SUGRAŽINK ATGAL DRAUGISKUMĄ, MEILĘ, DAINAS,
MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRARJO..

Įsigyk **GRAFONOLĄ**, kuris palinksmina jusų namus. Lietuviški Rekordei, padaryti Lietuyiškū artistų; dainos, monologai ir muzika. Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviui norinti įsigyti Grafonų rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridedus savo adresą, nolą arba lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon St., Worcester, Mass.